

بنگاه آموزش

روانشناسی تربیتی

از سری کتاب‌های جامع روان‌آموز (درس نامه + تست) ۸۵ درصد تطابق با کنکور سال گذشته

منطبق بر محتوای کلاس‌های جامع روان‌آموز

شامل تست‌های کنکور سال‌های اخیر

سه مرحله آزمون جامع کشوری رایگان

بروزرسانی دائمی در طول سال تحصیلی ۱۴۰۳

مقدمه مؤلف

تصور کنید، وسط یک کلاس شلوغ ایستاده‌اید. شما دانش لازم را دارید و مخاطب شما به این دانش نیازمند است، اما هر کاری می‌کنید، راهی برای انتقال دانش خود پیدا نمی‌کنید و کسی حرف‌های شما را متوجه نمی‌شود؛ انگار من گنگ خواب دیده و عالم تمام کر، من عاجز ز گفتن و خلق از شنیدنش! اما به جز آزمون و خطا، چاره کار برای تبدیل شدن به یک معلم عالی چیست؟ این کتاب که حاصل تجربه، دانش و نظریات بهترین معلم‌های زمانه ماست، چاره این درد است. کتاب روانشناسی تربیتی روان‌آموز در شش بخش و بیست و دو فصل، با محوریت منبع اصلی درس روانشناسی تربیتی کنکور، یعنی روانشناسی تربیتی نوین سیف و پوشش‌دهی حداکثری منابع دیگر از جمله روانشناسی تربیتی سانتراک، بیابانگرد، کدیور و نظریه‌های یادگیری سیف تمام نکات مهمی که برای کنکور نیاز دارید را شامل می‌شود. در این کتاب، سعی کرده‌ایم تمام مطالب مهم به‌طور خلاصه آورده شود و نکته‌ای از قلم نیفتد. برای خواندن این کتاب و فهم بهتر آن خوب است در آغاز مطالعه، مطالب فصل را خوانی کنید و در دور دوم برای فهم عمیق مطلب تلاش کنید. با توجه به اینکه سؤالات کنکور به سمت مفهومی شدن پیش می‌رود، لازم است که دانسته‌های خود را عمیق و سازمان‌یافته کنید تا به درک جامعی از مطالب کتاب برسید. برای رسیدن به فهم عمیق از مطالب، می‌توانید تصور کنید که اگر معلم بودید، از آنچه خوانده‌اید چگونه استفاده می‌کردید؟ در انتها، مجدداً مطالب تازه آموخته‌شده را برای خود شرح دهید. ما مثل همیشه مشتاقانه از نظرات شما برای بهبود کتاب استقبال می‌کنیم. تجربیاتتان در مورد کتاب، نتیجه کنکور و به‌کارگیری دانش روانشناسی تربیتی را حتماً از طریق QR code داخل کتاب با ما در میان بگذارید. در پایان، از پدر، مادر، همسر و پسر نازنینم که در این مسیر با صبر و حمایت خود در کنار من بودند، صمیمانه سپاسگزارم.

سیده هدی شجاعی، بهار و تابستان ۱۴۰۳

علم هم برای خودش سلسله مراتبی دارد؛ مثلاً اولین سطح علم، چارچوب‌های ثابت‌اند؛ مثل پل‌ها و ساختمان‌ها که مطالعه آن کار مهندسان عمران است. در سطح دوم به ساعت‌واره‌ها می‌رسیم، مثل ساعت و موتور خودرو که بر خلاف سطح قبل، حرکت هم می‌کنند. مهندسی مکانیک این موارد را بررسی می‌کند. در سطح سوم، دستگاه‌های برنامه‌پذیر قرار می‌گیرند؛ مثل ترموستات که علاوه بر حرکت کردن، می‌شود به آن برنامه داد. برنامه‌نویسی کامپیوتر و علم مهندسی کنترل، در این سطح است. سطح بعدی سلول است؛ تک‌یاخته زنده‌ای که مستقلاً می‌تواند تولید مثل کند و با محیط ارتباط برقرار کند. دنیایی خیلی پیچیده‌تر از دنیای مهندسی! رشته‌های زیست‌شناسی و ژنتیک در این سطح از علم فعالیت می‌کنند. سطح بعدی گیاه و اندام‌هاست؛ مجموعه‌ای از سلول‌ها که باهم تقسیم وظیفه می‌کنند و هرکدام کاری را به عهده می‌گیرند. رشته‌های پزشکی و گیاه‌شناسی در این سطح مشغولند. سطح بعدی حیوانات هستند و از اینجا آگاهی آغاز می‌شود؛ جاندارانی که آموزش‌پذیرند و از تجربه‌های قبلی خود درس می‌گیرند. روانشناسان رفتارگرا و کسانی که حیوانات را آموزش می‌دهند، در این سطح فعالیت می‌کنند. سطح بعدی فهم و تحلیل هیجانات و رفتار انسان خودآگاه است که به لحاظ پیچیدگی فراتر از تمام علوم پزشکی و مهندسی است و در بالاترین سطوح علم قرار می‌گیرد. جایی که شما با شگفتی‌های ذهن انسان روبه‌رو می‌شوید و مسائلی را حل می‌کنید که علوم پزشکی و مهندسی، نه تنها نمی‌توانند راه‌حلی برایشان ارائه دهند، بلکه حتی ابزاری برای پیدا کردن مسئله ندارند. اینجا آغاز دنیای روانشناسی است. خوشحالیم که در رویای بزرگ اکتشاف این سرزمین شگفت‌انگیز، قدم به قدم همراه شما هستیم!

روایت از زندگی کن!

مشاوره بروکا

در کنار منبعی قابل اطمینان برای دریافت پاسخ‌های فوری، اهمیت برخورداری از راهنمایی‌های عمیق یک مشاور دلسوز، چیزی نیست که بشود آن را نادیده گرفت. همراهی که برای هر روز از مسیر پیش‌رویتان نقشه‌ای تسهیل‌کننده ترسیم کند و از پستی و بلندی‌های مسیر، به سان فرصتی برای تقویت مهارت‌های شما بهره‌گیرد. روان‌آموز برای ایجاد پلی بین داوطلبان کنکور کارشناسی‌ارشد روانشناسی با مشاوران تحصیلی متخصص در حوزه تحصیلات تکمیلی، پلتفرم بروکا را ایجاد کرده است. با استفاده از این سرویس، شما و هر داوطلب دیگری پس از مشاهده رزومه تحصیلی مشاورین بروکا، به سادگی قادرید مشاور مورد نظر خود را انتخاب کرده و به کمک او به تمام سؤالات و دغدغه‌هایی که در مسیر کنکور با آن‌ها مواجه شده‌اید، بپردازید. طرح مشاوره بروکا با ایجاد یک چرخه توانمندسازی و تبدیل داوطلب کنکور به مشاور کنکور، یکی از بزرگترین دست‌آوردهای ما در مجموعه روان‌آموز است. از آنجایی که اغلب مشاورین بروکا از رتبه‌برترهای کنکورهای سال‌های گذشته بوده‌اند، با تمام مسائل موجود در مسیر کنکور ارشد و دکتری آشنایی داشته و در نتیجه داوطلبین، پاسخ تمامی سؤالات خود اعم از انتخاب گرایش مورد علاقه، انتخاب مهم‌ترین منابع، روش مطالعه مخصوص هر درس، تکنیک‌های تست‌زنی، ظرفیت‌های پذیرش و ... را از مشاور خود دریافت می‌کنند و با قدم‌های محکم‌تر و مطمئن‌تری مسیر موفقیت خود را پی‌ریزی کرده و مشابه سالیان گذشته حامل برترین رتبه‌های کنکور خواهند بود.

شاید برای شما هم اتفاق افتاده باشد که وقتی برای اولین بار در مسیر جدیدی قدم گذاشته‌اید، ابهام زیاد و ترس از اشتباه کردن، موجب افول از سرعت و کیفیت مطلوبتان شده باشد یا با انتخاب‌های ناآگاهانه یا به بیراهه گذاشته باشید. اصلاً یک وقت‌هایی کار به جایی می‌کشد که باید یک نفر باشد تا کاملاً مستدل و حساب‌شده بتواند پاسخ سؤالات دور و دیرتان را به درستی و از سر حوصله بدهد. در همین راستا بود که SOS، یکی از پروژه‌های تخصصی روان‌آموز، طراحی و راه‌اندازی شد. اکنون ۳ سال از اولین اجرای آزمایشی آن می‌گذرد و جز محبوب‌ترین و راهگشاترین خدمات ما در بین مخاطبینمان شناخته می‌شود. وجه برتری طرح SOS نسبت به هر مشاوره دیگری، دسترسی پذیری آبی و لحظه‌ای آن است. شما داوطلبین در هر زمان و هر شرایطی که نیاز به راهنمایی حرفه‌ای در حیطه‌های متنوع کنکور داشته باشید، در کوتاه‌ترین بازه زمانی ممکن، می‌توانید از طریق تماس تلفنی یا پُرکردن فرم مشخصات در سایت روان‌آموز، به مشاورین طرح SOS متصل شوید. این مشاورین با تجارب ارزشمند و آموزش‌های آکادمیک در حیطه کنکور روانشناسی در مقاطع مختلف، آماده ارائه اطلاعات کامل در حوزه‌های متنوعی از جمله انتخاب منابع، روش‌های برنامه‌ریزی، زمان‌بندی و شیوه ثبت‌نام کنکور و ... هستند. شگفتی این طرح در این است که به صورت کاملاً رایگان در حال اجراست. همچنین در پایان هر جلسه ۱۵ دقیقه‌ای، با اعلام میزان رضایت خود از مکالمه، می‌توانید ما را در بهبود روند پاسخ‌دهی، یاری کنید.

کتاب‌های جامع

در مسیر ارتقای دانش آکادمیک، هیچ چیز به اندازه مطالعه مستقیم کتاب‌های مرجع، مؤثر نیست؛ با این حال در سال کنکور اوضاع کمی متفاوت است. شما یا هر داوطلب کنکوری برای مدیریت بهینه زمان و انرژی محدود خود و کسب نتایج مقبول، نیاز به عوامل تسریع‌کننده و تسهیل‌گر دارید. یک نمونه بارز از این عوامل، کتاب‌های جامع کمک‌آموزشی است که با توجه به نیازهای محتوایی شما برای یادگیری عمیق و پاسخ‌دهی به تست‌های کنکور و بر اساس اصلی‌ترین و مهم‌ترین منابع دست‌اول نگاشته شده‌اند. تحلیل کامل سؤالات سال‌های گذشته و کاوش خط فکری طراحان تست‌های کنکور، پایه و اساس اصلی گزینش و تألیف محتوای آن‌هاست. این منابع، دست برنده‌ای هستند که اگر دقیق و کامل به آن‌ها بپردازید، چه داوطلب کنکور ارشد با کارشناسی مرتبط باشید و چه رشته کارشناسی خود را تغییر داده باشید، می‌توانند نسبت به سطح فعلیتان، دانش شما را چندین پله افزایش دهند. همچنین ساختار یکپارچه و قاعده‌مندی آن‌ها در شیوه ارائه محتوا از جمله مجهز بودن به نمودارهای شماتیک ابتدای هر فصل، درس‌نامه‌های مفصل، خلاصه‌های پایان فصل مناسب، پاسخ‌های تشریحی طبقه‌بندی شده، متن روان و پوشش‌دهی بالای سؤالات کنکور اشاره کرد. ما در روان‌آموز به سبب اعتقادمان به اصلاح مداوم و به مدد تیم گسترده تولید، هر سال دست به ویرایش‌های صوری و محتوایی بنیادین در محصولات چاپی و الکترونیکیمان می‌زنیم تا بتوانیم پیوسته و بلاوقفه استانداردهای منطقی و منحصربه‌فردی را در حیطه تخصصمان ارائه دهیم.

کتاب‌های مرجع

روی صحبت ما با شماست؛ شمایی که به نحوی یا به دلیلی این کتاب را در دست دارید. اگر داوطلب کنکور هستید، اگر دانشجوی روانشناسی یا سایر رشته‌های مرتبطید، اگر در این حیطه از تخصص خوبی برخوردارید و یا صرفاً از طرفداران و علاقمندان این علم عمیق هستید، گشت و گذار در میان کتاب‌های مرجع، برایتان خالی از لطف نخواهد بود. این گلزار، معطر به عطر صفحات طیف گسترده‌ای از کتاب‌هایی است که روان‌آموز با هدف ارتقا سطح کیفی دانش شما و تکمیل سبد خریدتان تدارک دیده است. مجموعه‌ای که بدون تردید کتاب‌های نام‌آشنایی مثل هیلگارد و فیرس تا کتاب‌های گمنام‌تری که چه بسا به راحتی قابل دسترسی نیستند را در بر گرفته است. وجود بیش از دو هزار عنوان کتاب مرجع، در کنار کتاب‌های جامع و تألیفی، آن هم با تخفیفاتی بیش از سقف معمول بازار، فروشگاه روان‌آموز را به مرجعی ایده‌آل و قابل اطمینان بدل کرده است؛ به نحوی که به راحتی و بدون نیاز به مراجعه به سایت‌ها و فروشگاه‌های مختلف، در کمترین زمان ممکن می‌توانید پاسخ همه نیازهای خود را در روان‌آموز بیابید. علاوه بر تنوع فوق‌العاده، موجودی مثبت تمام کتاب‌های مرجع در انبار روان‌آموز، بسته‌بندی منحصر به فرد همراه با هدایای کوچک غافل‌گیرکننده، تخفیفات ویژه، ارسال رایگان سفارش‌های بیش از یک میلیون تومان در سریع‌ترین زمان ممکن و برخورداری از خدمات تیم پشتیبانی نیز از دیگر مزایای تهیه کتاب‌های مرجع از فروشگاه روان‌آموز است.

درصد تطابق

می‌دانید که با مطالعه دقیق و کامل کتاب‌های جامع روان‌آموز، می‌توانید در هر درس، درصد بالایی در آزمون کسب کنید. برای تأیید این سخن، روان‌آموز هر سال با ارائه فایل مستندات دقیق، میزان پوشش‌دهی کتاب‌ها را محاسبه و منتشر می‌کند. درصد تطابق کتب روان‌آموز با کنکور کارشناسی ارشد روانشناسی سال ۱۴۰۳ نیز به شرح زیر است:

برای دانلود فایل مستندات، QRcode مقابل را اسکن کنید.

به نظر شما هواپیما چند درصد زمان پرواز را در مسیر از پیش تعیین شده حرکت می‌کند؟ صفر درصد! سیستم خلبان خودکار، در هر ثانیه هزاران بار اختلاف موقعیت فعلی هواپیما را با موقعیتی که باید در آن باشد، محاسبه کرده و دستورهای اصلاحی مورد نیاز را صادر می‌کند. رولف دوبلی در کتاب «هنر خوب زندگی کردن» می‌گوید: اصلاح، یک جزء همیشگی در مسیر زندگی است و رمز بقا و ماندگاری محسوب می‌شود.

ما هم در روان‌آموز هر چند تمام تلاشمان را برای ارائه بی‌عیب و نقص تمام کتاب‌ها انجام می‌دهیم اما معتقدیم، اصلاحات و اضافات را نباید دست‌کم گرفت. علاوه بر اینکه هر ساله پس از برگزار شدن کنکور، اقدام به جمع‌آوری اطلاعات به‌روز در تمامی درس‌ها مطابق با آخرین تغییرات کتاب‌های مرجع و منبع اصلی و شیوه طراحی تست طراحان کنکور می‌کنیم؛ کاری که کمتر مؤسسه‌ای می‌کند، اما باز هم پس از انتشار، این روند را متوقف نمی‌کنیم. مؤلفین و همکاران روان‌آموز همه‌روزه در حال مطالعه و تفحص در باب مباحث علمی و مشاوره‌ای کنکور هستند تا چنانچه محتوا و مطالب جدیدی به دستمان رسید، آن‌ها را با شما نیز به اشتراک بگذاریم. از آن‌جا که ما خود را در قبال داوطلبین و مخاطبینمان متعهد و مسئول می‌دانیم، این پروسه پیچیده و سخت برایمان شیرین و اثربخش است. ما در طول یک سال تحصیلی از این طریق با تمام افرادی که کتاب‌ها را تهیه کرده‌اند در ارتباط خواهیم بود و در صورت لزوم، محتواهای مکمل از جمله مقالات، مطالب علمی جدید و تست‌های مرتبط را در لینک‌های مربوطه بارگذاری خواهیم کرد. لازم به ذکر است استفاده از محتوای مکمل، فقط در همان سال و ویژه داوطلبانی است که کتب چاپ جدید را تهیه کرده‌اند. اطلاع‌رسانی‌ها در مورد انتشار محتوای جدید از طریق کانال‌های روان‌آموز در شبکه‌های اجتماعی انجام خواهد شد.

%۸۵

%۸۵

%۸۵

%۱۰۰

%۸۰

%۹۵

%۹۳,۳

%۹۳,۳

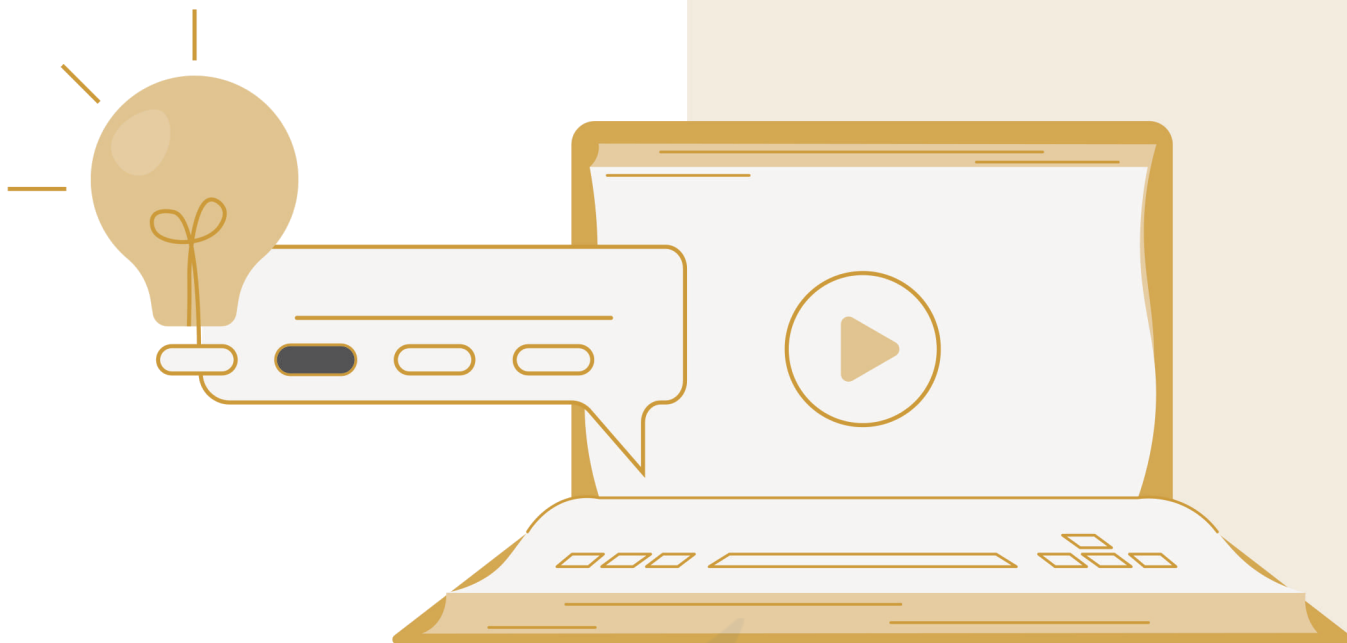

%۹۹,۲

%۸۵

کلاس‌های نکته و تست

ماه‌های آخر، غالباً مهم‌ترین و سرنوشت‌سازترین بازه برای شماست؛ بازه‌ای که نیازمند انتخاب‌ها و تصمیمات صحیح و هوشمندانه است. کلاس‌های نکته و تست این امکان را برایتان فراهم می‌کند تا با سبک و سیاق سؤالات کنکور خو گرفته و با خط مشی طراحان آشنا شوید. در مقابل کلاس‌های جامع که بیشتر متمرکز بر تدریس کامل نکات مهم منابع اصلی هستند و در کنار آن به تست‌ها هم می‌پردازند، کلاس‌های نکته و تست ماهیتشان حل سؤالات کنکور ده پانزده سال اخیر و مرور نکات مهم مطرح‌شده در این تست‌ها است. وجه تمایز مثبت این کلاس‌ها با مطالعه صرف تست‌های کنکور، رفع اشکال با همراهی مدرسان موفق است که به طور کامل به عناوین درسی مربوطه و سؤالات کنکور مسلط بوده و غالباً خود یکی از رتبه‌برترهای سال‌های گذشته بوده‌اند. همچنین این کلاس‌ها مملو از نکات کلیدی و سؤال خیزی است که در حین پاسخ‌گویی به تست‌ها، بازگو می‌شوند و به این ترتیب، این جلسات نه چندان طولانی، بستری مناسب و اثربخش برای جمع‌بندی، مرور و تثبیت مطالب نیز محسوب می‌گردند.

کلاس‌های جامع

یادگیری به طرق مختلفی اتفاق می‌افتد. بعضی اوقات خواندن یک کتاب و گاهی هم دیدن یک کلاس می‌تواند اثرات ژرفی بر ذهن شما بگذارد و تحقق اهدافتان را ملموس‌تر کند. با مشاهده کلاس‌های جامع روان‌آموز، گوش دادن فعال را خواهید آموخت و با همراهی مدرسینی کاربرد با قدرت بیان و سطح سواد بالا، فهم پیچیده‌ترین مطالب برایتان شیرین خواهد شد. کلاس‌های مجازی جامع که در بستر اینترنت و به صورت آنلاین و ضبط شده در استودیو ارائه شده‌است، به مدت یک‌سال قابلیت مشاهده و تکرار نامحدود دارد و با صرفه‌جویی در وقت شما، انتخاب ارزشمندی در دوران کنکور محسوب می‌شوند. در انتهای هر جلسه از این کلاس‌ها، آزمونک‌هایی برگزار می‌شود که هم به تثبیت مطالب کمک کرده و هم ارزیابی مناسبی از میزان فهم و یادگیری‌تان ارائه می‌نماید. پیش از این گفتیم که به روز بودن، از افتخارات روان‌آموز است؛ در همین راستا به‌روزرسانی‌ها و اصلاحاتی که همه ساله در خصوص کلاس‌های جامع ترتیب داده می‌شوند، برای داوطلبانی که قبلاً اقدام به تهیه کلاس‌ها نموده‌اند نیز اعمال می‌گردد.

فلش کارت‌های نارنگی

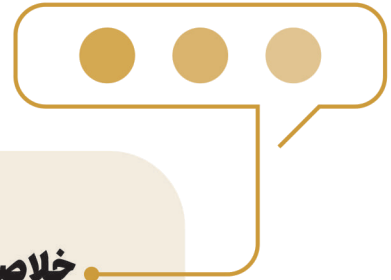
دقیقه‌ها، ارزشمندترین دارایی ما هستند و استفادهٔ بهینه از آن‌ها، رمز موفق شدن در هرکاری است اما همهٔ شما زمان‌های بلااستفاده‌ای دارید که درمسیرهای رفت و آمد، فواصل بین ساعات مطالعاتی، انتظار برای شروع کلاس‌ها و یا حتی در پایان شب و پیش از خواب از دست می‌روند. اینجاست که فلش‌کارت‌های نارنگی در هیبت قهرمان‌هایی کوچک ولی کار راه‌انداز، پا به عرصهٔ میدان گذاشته و شما را از حمل کتاب‌های سنگین و قطور، نجات می‌دهند! فلش‌کارت‌های سؤال و پاسخ کوتاه نارنگی، همیشه همراه شما هستند، فرصت‌هایتان را به بهترین شکل احیا کرده و کمک می‌کنند تا مطالبی را که قبلاً مطالعه کرده‌اید، مرور و ارزیابی کنید. این کارت‌ها برای ایجاد آمادگی در آزمون‌های مختلف سراسری و کلاسی از جمله کنکور و امتحانات دانشگاهی، بسیار مفیدند و مهم‌ترین نکات کتاب‌های مرجع را به صورت دسته‌بندی‌شده، در عناوین درسی مختلف پوشش داده‌اند. اگر از رتبه‌برترها و نارنگی‌خورده‌های قدیمی‌تر روان‌آموز بپرسید، حتماً به شما خواهند گفت که در روزهای سخت و پرچالش پیش از کنکور، لذت خوردن یک پَر نارنگی آب‌دار، خوشمزه و سرشار از ویتامین، با هیچ چیز دیگری قابل قیاس نیست!

کارگاه‌های آموزشی

هر فصل از داستان زندگی، چالش‌های مخصوص به خودش را دارد. حتی اگر شما پیروز میدان قبلی بوده باشید، برای مبارزه در نبرد امروز، باید دوباره تحت تمرینات حرفه‌ای و درست قرار بگیرید تا ورزیده و آماده شوید. این نزدیک‌ترین و ساده‌ترین استعاره برای موفقیت در کنکور است. خیلی از دوستان شما در سالیان گذشته توانسته‌اند با روش‌های منحصر به فرد خود، موفق به کسب درصد‌های بالا و لمس رویاهای تحصیلی و شغلی‌شان شوند؛ شما هم می‌توانید با پیدا کردن مسیر درست، این جاده را با کمترین خطرات پشت سر بگذارید. اما مسیر درست کدام است؟ روان‌آموز که هدفش همراهی همه‌جانبهٔ داوطلبین کنکور و علاقه‌مندان به روانشناسی بوده و هست، برای این مرحله هم تدبیری اندیشیده است. ما سعی کرده‌ایم بستری فراهم کنیم تا در طی سال، با برگزاری کارگاه‌های آموزشی متعدد، با موضوعات مختلف و اساتید متخصص، بتوانیم در ایجاد نگرشی واقع‌بینانه و شناختی درست در هر یک از شما نقشی مثبت ایفا کنیم. درون‌مایهٔ کارگاه‌های آموزشی، غالباً مبتنی بر مباحث مشاوره‌ای از جمله ارائهٔ اطلاعات جامع دربارهٔ کنکور، بررسی و معرفی رشته‌ها و گرایش‌های مختلف، انتخاب بهترین منابع، چگونگی برنامه‌ریزی و مطالعه متناسب با سبک‌های یادگیری، مدیریت فردی و ... است. دغدغه‌هایی که هر یک از شما در برهه‌های زمانی گوناگون با آن‌ها مواجه هستید، در کارگاه‌های آموزشی روان‌آموز، مورد کالبدشکافی قرار گرفته و سعی می‌شود تا درست‌ترین روش مدیریت این موارد آموزش داده شود. برای اطلاع از زمان برگزاری و شرکت در کارگاه‌های روان‌آموز، حتماً سایت و شبکه‌های اجتماعی ما را دنبال کنید.

خلاصه‌های الکترونیک

روان‌آموز برای شمایی که تمایل به آشنایی و مطالعه کتاب‌های مرجع روانشناسی به زبان اصلی دارید اما زمان یا دانش کافی برای مطالعه آن‌ها را ندارید، اقدام به تهیه فایل‌های خلاصه الکترونیک با نام «منشورهای روان‌آموز»، نموده است. کتاب‌های سنگینی که غالباً بیش از هزار صفحه حجم داشته و مطالعه آن‌ها در عمل، بالاخص در کشاکش کنکور، اگر غیرممکن نباشد، بسیار دشوار است. تیم ترجمه روان‌آموز، متشکل از مترجمین حرفه‌ای در کنار متخصصین علم روانشناسی، به تدوین و تهیه این فایل‌ها مشغولند. فایل‌های الکترونیک روان‌آموز، در کامل‌ترین و در عین حال خلاصه‌ترین شکل و با بیانی رسا و روان، نگاشته شده‌اند و می‌توانند جایگزین مناسب کتاب‌های مرجع برای داوطلبینی باشند که فرصت مطالعه همه منابع را ندارند. علاوه بر این طی چندین سال اخیر، شاهد این بوده‌ایم که بسیاری از اساتید از سراسر کشور، این خلاصه‌ها را به عنوان منبعی برای واحد درسی دانشگاهی نیز معرفی کرده و بازخوردهای بسیار مثبتی داشته‌اند. منشورهای الکترونیک روان‌آموز در عناوین مهم و پرشماری از جمله نظریه‌های شخصیت، روانشناسی رشد، آسیب‌شناسی روانی، روانشناسی بالینی و ... تألیف شده‌اند. بدین ترتیب شما با صرف کم‌ترین میزان وقت و هزینه، نکات اساسی کتاب‌های مرجع زبان اصلی را تا حد تسلط می‌آموزید. راستی اگر هنوز برای تهیه منشورها مردد هستید باید بگوییم که علاوه بر نمونه‌های کوتاهی که از تمام منشورها روی سایتمان موجود است، تا این لحظه دو منشور ارزشمند و پرمخاطب «خلاصه روانشناسی رشد و تحول انسان پاپالیا» و «خلاصه روانشناسی مرضی تحولی دادستان» هم به صورت کاملاً رایگان، برای استفاده شما عزیزان، در سایت روان‌آموز قرار گرفته است.

آزمون‌های جامع آزمایشی

اگر همراه چندین و چند ساله ما باشید حتماً به خاطر دارید که همیشه بزرگ‌ترین موفقیت‌هایمان را از صمیم قلب با شما شریک شده‌ایم تا طعم شیرین شادی‌ها چند برابر شود. داستان کمپین تستیک هم از همین‌جا آغاز شد. وقتی شما، که مرهون محبت‌های مدامتان هستیم، از اثرات مثبت بی‌اندازه‌ای گفتید که شرکت در آزمون‌های آزمایشی جامع روان‌آموز بر مسیر قبولیتان در کنکور گذاشته بود. این آزمون‌ها پس از تحلیل‌های عمیق، با ارائه تست‌های شبیه‌ساز کاملاً استاندارد و همسو با نگرش طراحان کنکور، فرصت خوبی را فراهم کرد تا داوطلبین سال‌های گذشته، نقاط ضعف و قوت خود را شناسایی کرده و عملکرد خود را محک بزنند. همان‌طور که گفتیم، امسال برای اولین بار با هدف دسترسی‌پذیری طیف گسترده‌ای از داوطلبین کنکور از سراسر کشور به این خدمت ویژه و کسب نتایج دلخواه، شرکت در سه مرحله آزمون آزمایشی جامع برای تمام مخاطبین کتب روان‌آموز رایگان شد. با فراهم کردن این بستر و عملیاتی شدن این کمپین مبتنی بر تست‌زنی صحیح برای آمادگی در کنکور ۱۴۰۴، آزمون‌های آزمایشی با جامعه آماری بی‌سابقه‌ای خواهیم داشت که نتایج آن تا حدود بسیار زیادی به واقعیت نزدیک بوده و پیش‌بینی نسبتاً دقیقی از وضعیت هر داوطلب در بین سایرین به دست می‌دهد. این سوپرایز ویژه، هدیه‌ای است از جانب روان‌آموز تا به سان همیشه که همراهی مشتاقانه‌اش را ثابت کرده، باز هم به شما یادآور شود که در این مسیر چیزهای بسیار مهم‌تری از مسائل مادی وجود دارد که تا بتوانیم و دستمان برسد در سبب اخلاص تقدیمتان خواهیم کرد. به یاد داشته باشید که آزمون‌های آزمایشی، معیاری برای کیفیت مطالعه در سال کنکور هستند. با شرکت در آزمون‌های آزمایشی روان‌آموز، تجربه فضای جلسه کنکور را خواهید داشت و زمان‌بندی صحیح را نیز می‌آموزید. این آزمون‌ها به صورت مجازی و آنلاین برگزار می‌شوند و یکی از برجسته‌ترین مزیت‌هایشان، دفترچه‌های پاسخ تشریحی است که پس از هر آزمون در اختیار شرکت‌کنندگان قرار می‌گیرد. گنج‌نامه‌ای که تمام نکات مهم و کلیدی مباحث کنکوری را در بر گرفته و در جمع‌بندی و مرورهای آخر بسیار ثمربخش است. برای فعال کردن کوپن شرکت در آزمونتان، کافی است پس از ورود به لینک زیر، کد یکبار مصرف درج شده در اولین صفحه کتاب را وارد کرده و فرم اطلاعات فردی را تکمیل کنید؛ سپس منتظر اطلاع‌رسانی‌های بعدی ما در بازه زمانی یک هفته پیش از هر آزمون باشید.

کمپین مسئولیت اجتماع

تستیک

استیکرهای اختصاصی

در سال کنکور که همه شما نه تنها تحت فشار مطالعاتی زیاد هستید، بلکه فشار روانی سنگینی را هم متحمل می‌شوید و بازه‌ای بسیار حساس و سرنوشت ساز را پیش رو دارید، آنچه از اهمیت حیاتی برخوردار است، حفظ روحیه از طریق تقویت انگیزه است. روان‌آموز با طراحی استیکرهای اختصاصی با محوریت روانشناسی، در شمایلی جذاب و فانتزی و با کیفیت متریال بالا در تلاش برای رفع این نیاز برآمده است. این استیکرها در طرح‌ها و رنگ‌های متنوعی عرضه شده‌اند و به راحتی قابل نصب در صفحات کتاب، پشت گوشی، میز مطالعه و ... هستند. پوسته چرمی، خاصیت ضد آب و ضد خش، دوام بالا و جذابیت بصری این رده از محصولات، محرک خوبی برای انگیزه و تلاشتان خواهد بود. علاوه بر این استیکرهای روان‌آموز می‌توانند انتخاب بسیار خوب و خوشحال‌کننده‌ای برای هدیه دادن به دوستان روانشناسان نیز باشند.

پوسترهای آموزشی

برداشتن گام‌های نو و گشودن مسیرهای بن‌بست، از چالش‌های موردعلاقه تیم روان‌آموز بوده و هست. ما همواره و پیوسته با اشتیاقی وصف ناشدنی در پی درنوردیدن قله‌های مرتفع پیش‌روییم و در این راه از هیچ تلاشی فروگذار نخواهیم کرد. پوسترهای آموزشی نیز، نمونه‌ای موفق از ابتکاری مدرن برای شما مخاطب سخت‌پسند امروزی است که علاوه بر کاربردهای فزاینده در یادگیری و بازآوردی دانش عمیق روانشناسی، از منظر زیبایی‌شناسانه نیز تجلیگر خلاقیت و ذوق مصرف‌کنندگان است. به جرأت می‌توان گفت این اولین باری است که در سطح کنکور کارشناسی ارشد و دکتری روانشناسی چنین ایده‌ای اجرایی می‌شود. در برشمردن ویژگی‌های برجسته این محصولات می‌توان به تسهیل مرور و تکرار مداوم، تثبیت فرآیند یادگیری، جمع‌بندی دقیق و جزبه‌جز، حداکثر استفاده از حافظه تصویری، دسته‌بندی‌های ساده و قابل فهم، متمرکز بر نکات مهم کنکوری و قیمت به‌صرفه و کیفیت مناسبشان اشاره کرد. خالی از لطف نیست اگر دیوار اتاق هر روانشناسی خواننده‌ای مزین به این مفاهیم کلیدی و پرتکرار باشد.

برای مشاهده و سفارش این محصولات، QR code مقابل را اسکن کنید.

ستاره‌های روان آموز

نام خانوادگی	رتبه کشوری در گرایش	سال	نام خانوادگی	رتبه کشوری در گرایش	سال
زهرقاسمی	۲ عمومی - ۱ بالینی - ۸ روانسنجی - ۵ کودکان - ۲۳ تربیتی	۱۴۰۱	نازنین سلیمی	۲ عمومی - ۴۸ بالینی - ۳۲ کودکان	۱۴۰۲
نیمافریدنی	۴۷ کودکان - ۱ تربیتی	۱۳۹۹	علیرضا باغبان	۲ روانسنجی	۱۴۰۱
فائزه قدمی	۱ بالینی	۱۳۹۸	مهسا کشاورز	۲ بالینی	۱۴۰۰
مرضیه رحیمی	۱۸ روانسنجی - ۱ کودکان - ۲۱ تربیتی	۱۴۰۲	حانیه قمری	۲۸ عمومی - ۲ کودکان	۱۴۰۲
معصومه حسینی عبد	۲۵ کودکان - ۲ تربیتی	۱۴۰۲	حانیه پورقوام	۲۶ عمومی - ۲۲ بالینی	۱۴۰۲
مهرنازیوسفی	۶ عمومی - ۲ بالینی - ۲۲ روانسنجی - ۱۵ کودکان	۱۴۰۱	سپهر سلیمیان	۲۳ عمومی - ۴۶ بالینی - ۳۷ روانسنجی	۱۴۰۲
مهسا محمدی	۲ عمومی - ۹ بالینی	۱۳۹۹	کیمیا ابراهیمی	۲۴ عمومی	۱۴۰۲
نجمه نوری	۳ روانسنجی	۱۴۰۰	ریحانه قائم مقامی	۲۵ بالینی	۱۴۰۲
فریبا میری	۱۰ عمومی - ۳ بالینی - ۳۹ کودکان	۱۳۹۸	علی جولایی	۲۷ بالینی - ۳۰ روانسنجی - ۲۶ کودکان	۱۴۰۰
مجتبی حدائق	۸ عمومی - ۴ بالینی - ۱۲ روانسنجی - ۲۳ کودکان - ۳۰ تربیتی	۱۴۰۱	نیکو صوری	۲۷ تربیتی	۱۴۰۱
سارا صابری	۸ عمومی - ۱۲ بالینی - ۱۲ روانسنجی - ۴ کودکان	۱۴۰۰	ویدا اکوه پیمان	۲۷ بالینی - ۳۱ بهداشت روان - ۲۸ سلامت - ۲۸ بالینی کودک	۱۴۰۱
فاطمه بهبودی	۴ کودکان - ۱۱ روانسنجی	۱۳۹۹	ریحانه گل گوند	۲۸ عمومی - ۲۸ بالینی - ۴۸ روانسنجی - ۳۴ کودکان	۱۴۰۱
امیرحسین رافع رحیمیان	۴ عمومی - ۶ بالینی - ۱۰ روانسنجی - ۱۳ کودکان	۱۳۹۹	عالیه مرادی	۲۸ عمومی	۱۴۰۰
فاطمه شاکری	۱۲ بالینی - ۵ بهداشت روان - ۹ سلامت - ۱۸ بالینی کودک	۱۴۰۲	زهرآقایی محمدی	۲۹ تربیتی	۱۴۰۲
فرزانه قیومی	۳۲ عمومی - ۵ بالینی - ۳۸ روانسنجی	۱۴۰۱	فاطمه رجایی	۳۱ بالینی	۱۴۰۱
علی سلیمی	۵ عمومی - ۱۲ بالینی - ۳۴ روانسنجی - ۳۱ کودکان	۱۴۰۱	شیوا عباس زاده	۳۱ عمومی - ۴۷ بالینی	۱۴۰۱
محمد علی حائری	۲ عمومی - ۵ بالینی	۱۴۰۰	ملیکابهرامی	۳۱ بالینی	۱۳۹۹
علیرضا محمودی	۵ عمومی - ۱۶ بالینی - ۹ روانسنجی - ۱۱ کودکان - ۲۵ تربیتی	۱۴۰۰	مریم علوی	۳۲ عمومی	۱۴۰۲
زهرآقاچانی	۳۲ عمومی - ۳۵ بالینی - ۵ کودکان	۱۳۹۹	مهدی میریوریان	۳۲ بهداشت روان - ۳۶ سلامت - ۵۰ بالینی	۱۴۰۰
نیما ربیعی	۶ عمومی	۱۴۰۲	فاطمه شاکری	۳۳ عمومی	۱۴۰۲
زهرقاسمی	۱۶ بالینی - ۶ بهداشت روان - ۱۰ سلامت - ۱۶ بالینی کودک	۱۴۰۱	زهرآ سید میری	۳۴ عمومی - ۳۷ بالینی	۱۴۰۲
انوشا ناصر طاهری	۶ عمومی - ۷ بالینی - ۸ روانسنجی - ۱۰ کودکان - ۲۷ تربیتی	۱۴۰۰	فاطمه مشکوری	۳۴ تربیتی	۱۴۰۲
علیرضا زارع	۷ عمومی - ۱۱ بالینی - ۱۷ روانسنجی - ۲۳ کودکان	۱۴۰۲	نگار موسیوند	۴۳ عمومی - ۴۶ بالینی - ۳۴ روانسنجی	۱۴۰۲
مرضیه زمانی	۷ تربیتی	۱۴۰۱	پریسا کاید	۴۲ روانسنجی - ۳۵ کودکان	۱۴۰۱
امیرمهدی امرائی	۷ بهداشت روان - ۲۳ سلامت	۱۴۰۱	علی قائم مقامی	۳۷ عمومی	۱۴۰۱
علیرضا باغبان	۳۴ بالینی - ۷ بهداشت روان - ۱۸ سلامت - ۳۴ بالینی کودک	۱۴۰۱	سپیده کاردان	۳۷ بالینی	۱۴۰۰
سارا جلوداری	۷ عمومی - ۴۴ بالینی - ۲۳ روانسنجی - ۱۵ کودکان	۱۴۰۰	مهدی شایسته پور	۳۸ روانسنجی - ۵۰ کودکان	۱۴۰۲
زینب صالح زاده	۸ عمومی - ۸ بالینی - ۱۵ روانسنجی - ۱۴ کودکان	۱۴۰۲	حسین اعلا	۳۸ عمومی - ۴۰ بالینی	۱۴۰۰
ساینا فتح الله زاده	۱۰ بالینی - ۸ بهداشت روان - ۷ سلامت - ۱۰ بالینی کودک	۱۳۹۹	ریحانه نصرتی	۳۹ عمومی	۱۴۰۲
امیرحسین حیدری	۱۱ عمومی - ۲۶ بالینی - ۹ روانسنجی - ۲۹ کودکان - ۴۴ تربیتی	۱۴۰۲	فاطمه کشاورز	۳۹ بالینی	۱۴۰۲
ندا قلی پور	۸ بالینی - ۹ سلامت - ۸ بالینی کودک	۱۴۰۱	یاسمن کریمی	۳۹ عمومی - ۴۳ روانسنجی - ۵۰ کودکان	۱۴۰۱
زهره احمدی	۴ عمومی - ۹ بالینی - ۵۴ روانسنجی - ۳۸ کودکان	۱۴۰۱	زهرنجیبی	۳۹ روانسنجی	۱۴۰۱
سعید پایدار فرد	۹ عمومی - ۳۶ بالینی - ۲۹ روانسنجی - ۳۰ کودکان	۱۴۰۰	فاطمه برزی	۴۷ عمومی - ۳۹ کودکان	۱۴۰۱
فاطمه جمالی	۳۵ عمومی - ۱۰ بالینی	۱۴۰۲	فرزانه عیدی	۴۰ بالینی	۱۴۰۱
مهسا هونجانی	۱۱ بالینی	۱۳۹۸	فاطمه جعفری رایینی	۴۱ بالینی	۱۴۰۲
گلناز حسن زاده	۱۲ تربیتی	۱۴۰۲	فاطمه کرمانی	۴۲ عمومی - ۴۱ بالینی	۱۴۰۱
پریالفتی	۱۲ عمومی - ۲۴ بالینی - ۱۴ روانسنجی - ۲۷ کودکان - ۳۴ تربیتی	۱۴۰۱	فاطمه خسروانجام	۴۸ عمومی - ۴۲ بالینی - ۵۰ کودکان	۱۴۰۰
سپیده سمائی	۳۹ عمومی - ۱۲ بالینی	۱۳۹۹	علی خداپناه	۴۳ عمومی	۱۴۰۱
سینا صبور	۱۳ عمومی - ۲۶ بالینی - ۲۱ روانسنجی - ۳۹ کودکان	۱۴۰۰	نرگس فراهی	۴۴ بالینی	۱۳۹۹
زینب قاسمی	۱۳ بالینی	۱۳۹۸	شقایق احمدی	۴۴ کودکان - ۴۶ تربیتی	۱۴۰۲
محمد رضا عمومی	۱۴ عمومی - ۲۴ بالینی - ۱۴ روانسنجی - ۳۷ کودکان	۱۴۰۲	فاطمه ایمانی	۴۵ عمومی	۱۴۰۰
سارا الله وردی	۲۲ عمومی - ۱۴ بالینی - ۳۱ روانسنجی - ۴۲ کودکان	۱۳۹۹	محمد مهدی اکبرزاده	۴۶ بالینی	۱۴۰۱
فاطمه شاه حیدری پور	۴۱ عمومی - ۱۷ بالینی - ۲۷ روانسنجی - ۴۹ کودکان	۱۴۰۲	یاسمن امیری	۴۷ روانسنجی	۱۴۰۲
فاطمه اسماعیلی	۱۷ تربیتی	۱۴۰۲	وحید جاهدی	۴۷ کودکان	۱۴۰۲
نیما خوش فطرت	۳۹ بالینی - ۱۷ روانسنجی - ۲۳ کودکان - ۳۶ تربیتی	۱۴۰۱	مریم میراشه	۴۷ بالینی	۱۴۰۰
طاها سلاجقه	۱۷ بالینی	۱۳۹۹	زهرآکارگر	۴۸ تربیتی	۱۴۰۲
مهتاب شرفیه	۴۹ عمومی - ۱۸ بالینی	۱۴۰۱	زهرآ نیایش راد	۴۸ تربیتی	۱۴۰۱
نیکناز اتحاد	۳۷ عمومی - ۱۸ کودکان	۱۴۰۲	کوثر یوسفی	۴۸ بالینی	۱۴۰۰
هدی ملاحسینی	۱۸ تربیتی	۱۴۰۲			
مجتبی احمدیان	۲۷ عمومی - ۱۹ بالینی - ۲۳ روانسنجی - ۴۶ کودکان	۱۴۰۲			
زینب جعفری	۳۰ عمومی - ۱۹ روانسنجی - ۴۸ کودکان	۱۴۰۲			
فاطمه عموزاده	۱۹ بالینی	۱۴۰۰			
آرزو زنجیر مقدم	۲۱ بالینی - ۲۹ سلامت - ۱۹ بالینی کودک	۱۳۹۹			

برای اطلاع از ستاره‌های سال ۱۴۰۳ روان آموز، QR code مقابل را اسکن کنید.
راستی تا به حال از خودتان پرسیده‌اید چرا شما یکی از هزار هزار ستاره ما نباشید؟!

♦ داوطلب وزارت علوم
* داوطلب وزارت بهداشت

دوازده

نظرات رتبه برترها

● مرضیه رحیمی - رتبه ۱ کنکور ۱۴۰۲

با روان‌آموز از طریق خواهرم آشنا شدم که قبل از من کنکور کارشناسی ارشد داده بود. من، هم از کتاب‌ها و هم فلش‌کارت‌های نارنگی استفاده کردم و خیلی بهم کمک کردن. برای جمع‌بندی هم کلاس روانشناسی عمومی روان‌آموز برای مرور مطالب، خیلی مفید بود و همشون رو به بچه‌ها پیشنهاد می‌کنم.

● علیرضا زارع - رتبه ۷ کنکور ۱۴۰۲

دوستی که منابع رو بهم معرفی کرد، از روان‌آموز به عنوان منبع معتبر و قابل اطمینانی یاد کرد. من هم از کتاب رشد روان‌آموز، کلاس مجازی انگیزش و هیجان و همین‌طور تست‌های تألیفی آسیب و بالینی استفاده کردم که خیلی خوب بود و بهم کمک کرد.

● زهرا قاسمی - رتبه ۱ کنکور ۱۴۰۱

اصلاً باور نمی‌کردم همونطور که در آزمون جامع روان‌آموز رتبه تک‌رقمی شدم، در کنکور واقعی هم همینطور بشه. من از کتاب‌ها، کلاس‌ها و فلش‌کارت‌های نارنگی خیلی استفاده کردم و به نظرم واقعاً اثرگذار بود.

● مجتبی حدائق - رتبه ۴ کنکور ۱۴۰۱

کلاس‌های رشد و بالینی خانم دکتر خجوی خیلی جامع مباحث رو پوشش می‌دادن و من دو هفته آخر برای دوره و مرور بهشون تکیه کردم و برای شخص من خیلی مفید و کاربردی بودن.

● زهره احمدی - رتبه ۹ کنکور ۱۴۰۱

من از کتاب‌ها و کلاس‌های روان‌آموز استفاده کردم. قطعاً نقش پررنگی در این مسیر داشت و اگر این کتاب‌ها به این خوبی تألیف نمی‌شدند، جمع‌آوری این نکات از کتب مختلف قطعاً کار طاقت‌فرسا و غیرممکنی بود. آزمون جامع مرحله یک رو هم شرکت کردم و در اون آزمون به نظرم سؤال‌های خیلی خوبی طرح شده بود.

● سارا صابری - رتبه ۴ کنکور ۱۴۰۰

از همه محصولات روان‌آموز از جمله کلاس رشد و بالینی و کتاب‌ها استفاده کردم. واقعاً ممنونم که در سال کنکور نه مثل مؤسسه‌های کنکوری، بلکه مثل یک دوست واقعی کنارمون بودن.

● محمدعلی حائری - رتبه ۵ کنکور ۱۴۰۰

لازم می‌دونم که یک تشکر ویژه از مجموعه روان‌آموز داشته باشم که واقعاً در موفقیت من مؤثر بود و به کنکوری‌های آینده هم کتاب‌ها و جزوات و مخصوصاً فلش‌کارت‌های نارنگی روان‌آموز رو پیشنهاد می‌کنم.

● سارا جلوداری - رتبه ۷ کنکور ۱۴۰۰

من خیلی خوشحالم که در مسیر کنکور روان‌آموز رو کنارم داشتم؛ چون تیم کاملیه. چه از نظر منابع درسی و کلاس‌های آنلاین و چه از نظر طرح‌های مشاوره، انتخاب مناسبیه.

● زهرا آقاجانی - رتبه ۵ کنکور ۱۳۹۹

من از کتاب‌های روان‌آموز استفاده کردم و واقعاً به دور از اغراق می‌گم خیلی فوق‌العاده بود. بین تمامی جزوات و کتاب‌های کمک آموزشی روان‌آموز بهترین. کتاب‌هایی کامل، بدون اضافه‌گویی و واقعاً مختصر و مفیده. محتوای غنی کتاب‌های روان‌آموز علاوه بر اینکه در طول سال مناسب، بهترین منابع جمع‌بندی هم هستن. اگر دوباره به عقب برگردم حتماً از خدمات مشاوره روان‌آموز هم کمک می‌گیرم.

● فریبا میری - رتبه ۳ کنکور ۱۳۹۸

من ابتدا قصد داشتم منابع اصلی رو بخونم ولی به علت کمبود وقت از کتاب‌های روان‌آموز استفاده کردم که خیلی برام مفید بود و خودم فکر نمی‌کردم تکیه کردن به خلاصه‌ها بتونه همچین نتیجه‌ای برام داشته باشه.

● معصومه حسینی عبد - رتبه ۲ کنکور ۱۴۰۲

آزمون‌های آزمایشی روان‌آموز، زمینه خوبی برای رقابت و سنجش آموخته‌هام فراهم کرد و فهمیدم برای بهبود رتبه‌ام باید کدوم منابع رو مطالعه کنم. پکیج ۱۰ سال کنکور روان‌آموز هم فرصت خوبی برای جمع‌بندی در روزهای پایانی بود.

● زینب صالح‌زاده - رتبه ۸ کنکور ۱۴۰۲

هیچ دانشجوی روان‌شناسی نیست که روان‌آموز رو نشناسه. من هم از ابتدا می‌دونستم که روان‌آموز، بهترین کتاب‌ها رو در حوزه کنکور داره و اغلبشون رو داشتم و برام خیلی مفید بود. حتی در کنکور بهداشت هم خیلی کمکم کرد و اونجا هم رتبه ۷ بالینی شدم. روان‌آموز برایم یک راهنما و منبع مطمئن بود و از پیجش حال خوب می‌گرفتم.

● محمد احمدوند - رتبه ۱۲ کنکور ۱۴۰۱

خوشبختانه پوشش جامع کتاب‌های روان‌آموز باعث شد که بی‌نیاز از مطالعه منابع اولیه باشم؛ این مسئله به ویژه درباره کتاب آسیب‌شناسی روانی صدق می‌کرد.

● مرضیه زمانی - رتبه ۷ کنکور ۱۴۰۱

یک بار در آزمون آزمایشی شرکت کردم که در ترتیب پاسخ‌گویی به دروس خیلی کمکم کرد. رتبه‌ام چهار شد. فلش‌کارت‌های نارنگی رو داشتم. ولی خب دیر باهاش آشنا شدم. از کارگاه رشد خانم خجوی هم استفاده کردم. همچنین ممنونم از شون که به سری خدمات آموزشی در سایت روان‌آموز رو رایگان در اختیار داوطلبین قرار می‌دن.

● سینا محمدباقری - رتبه ۳ کنکور ۱۴۰۰

با توجه به پراکندگی منابع، حجم گسترده و محدودیت زمانی که داشتم، دنبال یک منبع جامع و در عین حال اقتصادی می‌گشتم و در نهایت کتاب روان‌آموز رو انتخاب کردم و کاملاً راضی بودم.

● فاطمه ایمانی - رتبه ۴۵ کنکور ۱۴۰۰

کلاس‌های بالینی و رشد خانم خجوی عبور از چالش رو برام ممکن کرد. بازخورد خوبی هم از یادگیری می‌گرفتم. رشد سه برابر درصدهام رو نشون می‌داد. تمام مطالب سخت و مبهمی که برام وجود داشت با توضیحات عمیق خانم دکتر به نقطه قوت تبدیل شدن. مؤسسه روان‌آموز با تمام کتاب‌ها و کلاس‌ها و فلش‌کارت‌ها یک مرجع بی‌کم و کاست برای کنکور روانشناسیه.

● انوشا ناصرطاهری - رتبه ۶ کنکور ۱۴۰۰

مطالعه برای ارشد روانشناسی رو از سایت روان‌آموز شروع کردم. رفرنس‌های معرفی شده رو پیدا کردم و خوندم. از کتاب‌های روان‌آموز استفاده کردم و راضی بودم چون پوشش‌دهی خوبی از نکات اصلی داره.

● نیما فریدنی - رتبه ۱ کنکور ۱۳۹۹

من به شخصه چون یک هفته مانده به کنکور مطالعه و مرور منابع را تمام کرده بودم، از طرفی هم دیدی نسبت به شکل کنکور نداشتم و تا حدی هم استرس داشتم، تصمیم گرفتم آزمون جامع آخر را شرکت کنم که بسیار در جمع‌بندی، مطالعه نکات مهم و جامانده و البته سنجش از خودم، به من کمک کرد.

● فائزه قدمی - رتبه ۱ کنکور ۱۳۹۸

من از کتاب‌ها و فلش‌کارت‌های نارنگی استفاده کردم. روان‌آموز مؤسسه واقعاً خوبیه و کیفیت کتاب‌ها خوب است.

● مهسا هونجانی - رتبه ۱۱ کنکور ۱۳۹۸

من خیلی از کتاب‌های روان‌آموز و مطالب سایتشون استفاده کردم و بی‌تعارف به نظرم روان‌آموز یکی از منطقی‌ترین و صحیح‌ترین کتاب‌های روانشناسی رو داره.

منابع

السون، متیو و دیگران (۱۴۰۱). مقدمه‌ای بر نظریه‌های یادگیری، ویراست دهم. ترجمه: علی‌اکبر سیف. تهران: انتشارات دوران.
بیابانگرد، اسماعیل (۱۴۰۰). روانشناسی تربیتی (روانشناسی آموزش و یادگیری). تهران: انتشارات ویرایش.
بیابانگرد، اسماعیل (۱۴۰۰). روانشناسی تربیتی کاربردی (نظریه و عمل در روانشناسی آموزش و یادگیری). تهران: انتشارات ویرایش.
سانتراک، جان دبلیو (۱۴۰۰). روانشناسی تربیتی، ترجمه: شاهد سعیدی و دیگران. تهران: انتشارات رسا.
سیف، علی‌اکبر (۱۴۰۱). روانشناسی پرورشی نوین: روانشناسی یادگیری و آموزش. تهران: انتشارات دوران.
کدیور، پروین (۱۴۰۱). روانشناسی یادگیری. تهران: انتشارات سمت.

۰۲۱۹۱۰۷۷۰۸۰

info@ravanamooz.ir

۱۰۷۷۰۸۰

ارتباط با ما

ravanamooz_team

ravanamooz.ir

ravanamooz

ravanamooz

ravanamooz

company/ravanamooz

فصل ۱/ روانشناسی تربیتی و پژوهش در آن	۱۷
فصل ۲/ رشد و نظریه رشد پیاژه	۳۲
فصل ۳/ نظریه رشد ویگوتسکی و برونر	۴۸
فصل ۴/ نظریه‌های رشد هیجانی اجتماعی	۶۴
فصل ۵/ نظریه‌های یادگیری رفتاری (واتسون، پاولف، گاتری، ترندایک، اسکینر)	۸۰
فصل ۶/ آموزش به کمک شیوه‌های تغییر رفتار	۱۰۳
فصل ۷/ نظریه‌های شناختی یادگیری	۱۲۲
فصل ۸/ نظریه یادگیری شناختی خبرپردازی نظام یاد	۱۴۷
فصل ۹/ راهبردهای شناختی و فراشناختی و کاربرد آن‌ها در یادگیری و مطالعه	۱۶۶
فصل ۱۰/ نظریه یادگیری شناختی سازنده‌گرایی	۱۷۹
فصل ۱۱/ انگیزش در یادگیری	۱۹۰
فصل ۱۲/ سبک‌های یادگیری و تفکر، شخصیت و خلق و خو	۲۱۱
فصل ۱۳/ هوش	۲۲۸
فصل ۱۴/ تفکر، مفهوم‌سازی و قاعده‌آموزی	۲۴۶
فصل ۱۵/ حل مسئله، تفکر انتقادی، آفرینندگی، تصمیم‌گیری	۲۵۵
فصل ۱۶/ تفاوت‌های قومی، فرهنگی و جنسیتی در آموزش	۲۶۹
فصل ۱۷/ طراحی آموزشی، هدف‌های آموزشی و آمادگی یادگیری	۲۷۵
فصل ۱۸/ طبقه‌بندی هدف‌های آموزشی	۲۸۴
فصل ۱۹/ آموزش معلم محور به روش سخنرانی و آموزش مستقیم	۲۹۷
فصل ۲۰/ آموزش یادگیرنده محور	۳۱۲
فصل ۲۱/ مدیریت کلاس درس	۳۲۲
فصل ۲۲/ سنجش و ارزیابی	۳۳۱
سؤالات کنکور ۱۴۰۳	۳۴۳

فهرست مطالب

خوشحالیم که روان‌آموز را انتخاب کرده‌اید و در مسیر تبدیل شدن به یک روانشناس خبره، فرصت در کنارتان بودن را داریم. تمام تلاش ما این است که همراه بهتری باشیم. حالا که به انتهای این فهرست رسیده‌اید برای بهبود این همراهی، به همکاریتان نیاز داریم. حتی یک ایده که به نظر خودتان شاید خیلی کوچک بیاید، ممکن است برای ما حسابی راهگشا باشد. در این لینک می‌توانید ایده‌هایتان را با ما به اشتراک بگذارید. یک فرم نظرسنجی هم خواهید دید که پاسخ‌گویی به آن، با جوایز ارزنده‌ای همراه است که پس از کنکور به قید قرعه تقدیم خواهد شد. برای ثبت ایده یا شرکت در نظرسنجی QR code را اسکن کنید.

داستان یک سفر

امید داریم لذت گشت و گذار در دنیای این کتاب به جانتان بنشیند. خوشحال می‌شویم اگر قبل از شروع کتاب، اهداف و رویاهای خود را در این زمینه بنویسید و عکس این صفحه را برای شرکت در کمپین داستان یک سفر و دریافت جوایز ارزنده، برای ما ارسال کنید.

روانشناسی تربیتی

- اهمیت و چیستی
- زمینه تاریخی و نحوه شکل گیری
- دیدگاه های موجود
- قلمرو و موضوعات

- ویلیام جیمز
- جان دیویی
- ژرندایک

یادگیری

- یادگیری چیست
- یادگیری عمدی و اتفاقی
- تفکر و یادگیری
- یادگیری و رشد

- تغییر
- نسبتاً پایدار
- در رفتار یا توان رفتاری
- بر اثر تجربه

آموزش

- آموزش و تدریس
- پرورش و کارآموزی
- رابطه اهداف آموزش و پرورش با رانشناسی پرورشی
- آموزش اثر بخش

پژوهش علمی

- مراحل پژوهش علمی
- روش های پژوهش علمی
- پژوهش کیفی
- پژوهش کمی
- اقدام پژوهی
- انواع پژوهش بر مبنای گستره زمانی

روایتان را زندگی کنید

● اهمیت و چیستی

روانشناسی علم مطالعه رفتار و فرایندهای روانی است و روانشناسی تربیتی، شاخه‌ای از علم روانشناسی است که به مطالعه آموزش و یادگیری در موقعیت‌های آموزشی می‌پردازد و هدف آن کمک به پرورشکاران در برخورد درست با موقعیت‌های آموزش و پرورش است. این رشته ویژگی‌های یادگیرنده‌ها، شرایط یادگیری و روش‌های آموزش مبتنی بر فرد را مطالعه می‌کند و مجموعه‌ای از نظریه‌ها و مهارت‌های مورد نیاز برای معلمان را فراهم می‌کند تا در موقعیت‌های مختلف از آن استفاده کنند.

● زمینه تاریخی و نحوه شکل‌گیری

شاخه روانشناسی تربیتی توسط چندین نفر از پیشگامان روانشناسی قبل از شروع قرن بیستم به وجود آمد. سه تن از این پیشگامان که نقش بیشتری داشتند عبارت‌اند از: ویلیام جیمز، جان دیویی و ادوارد ثرندایک.

- ویلیام جیمز (۱۸۴۲-۱۹۱۰)

جیمز بر اهمیت مشاهده و یادگیری در کلاس‌ها به منظور بهبود آموزش تأکید داشت و معتقد بود که روانشناسی آزمایشگاهی اغلب نمی‌تواند به ما بگوید که چگونه به گونه‌ای اثربخش به کودکان آموزش دهیم. او توصیه می‌کرد که معلمان برای کمک به رشد ذهنی کودکان باید درس را از نقطه‌ای شروع کنند که کمی فراتر از سطح دانش و فهم آن‌ها باشد.

نکته: پیازه و ویگوتسکی هم می‌گن که شروع درس باید کمی فراتر از دانش و فهم دانش‌آموز باشه.

پیاژه این مفهوم رو با اصطلاحات «برهم زدن تعادل» و «تازگی در حد متوسط» بیان می‌کنه و ویگوتسکی با اصطلاح «منطقه تقریبی رشد». در فصل‌های بعدی کامل براتون توضیح می‌دیم.

- جان دیویی (۱۸۵۹-۱۹۵۰)

دیویی، دومین پیشگام در شکل‌گیری روانشناسی تربیتی است؛ او نقش مهمی در کاربرد علمی روانشناسی دارد. در ادامه مهم‌ترین ایده‌های او را مطرح می‌کنیم:

۱) به عقیده دیویی کودک، یادگیرنده فعال است و از طریق عمل کردن به بهترین شکل یاد می‌گیرد؛ به همین دلیل به روش یادگیری کشف کردن به جای انتقال اطلاعات تأکید می‌کند.

۲) دیویی توصیه می‌کرد که صرفاً بر آموزش موضوع‌های تحصیلی تأکید نشود و به چگونگی حل مسائل توسط کودکان اهمیت داده شود تا بتوانند با دنیای بیرون از مدرسه انطباق پیدا کنند. او آموزش را به صورت یک موضوع کلی در نظر می‌گرفت.

۳) به اعتقاد دیویی، تمام کودکان (با هر جنسیت و طبقه اجتماعی و اقتصادی و قومی) حق دارند از آموزش مناسب برخوردار باشند.

- ثرندایک (۱۸۷۴-۱۹۴۹)

سومین پیشگام روانشناسی تربیتی ادوارد ثرندایک، از شاگردان ویلیام جیمز است. روانشناسی تربیتی به معنای امروزی با کوشش ادوارد ثرندایک آغاز شد. او مطالعات خود را با آزمایش حیوانات آغاز کرد؛ سپس توجه او به چگونگی یادگیری انسان معطوف شد.

یکی از سؤالات همیشگی در آموزش و پرورش، مربوط به چگونگی انتقال دانش از یک موقعیت یادگیری به موقعیت دیگر بوده است. تا قبل از انجام پژوهش‌های ثرندایک در این باره، روانشناسی قوای ذهنی (انضباط صوری یا انضباط ذهنی) چگونگی انتقال یادگیری را شرح می‌دهد. نظریه انضباط صوری بیان می‌کند که ذهن ما از قوای مختلفی مانند استدلال، توجه، قضاوت حافظه و غیره تشکیل شده است؛ برای مثال تمرین استدلال (مثلاً حل یک مسئله ریاضی) به فرد قدرت استدلال بیشتری می‌دهد. بنابراین، همان‌طور که ماهیچه‌ها را می‌توان با تمرین قدرتمند ساخت، قوای ذهنی را نیز می‌توان از راه تمرین نیرومند کرد. ثرندایک با انجام پژوهش‌های خود نظریه عناصر همانند را به جای نظریه قوای ذهنی مطرح کرد و نظریه قوای ذهنی را رد کرد. نظریه عناصر همانند علت انتقال یادگیری از یک موقعیت به موقعیت دیگر را میزان شباهت این دو موقعیت می‌داند. مثلاً یادگیری ریاضی به یادگیری آمار کمک می‌کند، زیرا محتوای این دروس به هم شباهت دارند.

ثرندایک را می‌توان آغازگر سنجش و اندازه‌گیری و ارتقاء شالوده علمی یادگیری دانست. از دید او مهم‌ترین وظیفه مدرسه، پرورش مهارت‌های استدلال کردن در کودکان است. او معتقد بود روانشناسی باید مبنای علمی داشته باشد و بر اندازه‌گیری مبتنی باشد.

رویکرد اسکینر (دهه‌های میانی قرن بیستم) براساس باورهای ثرندایک بنا شده بود. اسکینر باور داشت که فرایندهای ذهنی که قابل دیدن و مشاهده نیستند در محدوده روانشناسی علمی قرار نمی‌گیرند. اسکینر، روانشناسی را به عنوان علم مطالعه رفتار قابل مشاهده و پیامدهای قابل کنترل آن تعریف کرد و مفهوم یادگیری برنامه‌ای را مطرح کرد که در فصول آینده، آن را شرح خواهیم داد.

بنابر آنچه گفتیم، رویکردهای رفتاری بر رفتارهای قابل مشاهده و اهداف رفتاری تأکید می‌کردند؛ اما این اهداف رفتاری، نیاز مرئیان و اهداف واقعی را در بر نمی‌گرفت. به همین دلیل در قرن بیستم، انقلاب شناختی در روانشناسی اتفاق افتاد و به دنبال آن مفاهیم غیر قابل مشاهده و شناختی (مانند حافظه و استدلال و تفکر) برای کمک به یادگیری دانش‌آموزان مورد استفاده قرار گرفت.

در اواخر قرن بیستم، روانشناسی تربیتی دوباره به سمت جنبه‌های شناختی مطرح شده توسط جیمز و دیویی روی آورد و رویکردهای متنوعی مانند روانشناسی گشتالت (تنظیم مجدد مفاهیم و تجربه‌هایی که منجر به بینش می‌شود) و رویکرد خبرپردازی (مربوط کردن اطلاعات جدید به اطلاعات قبلی منجر به یادگیری می‌شود) شکل گرفت.

همچنین در چند دهه آخر قرن بیستم، برخی روانشناسان انسان‌گرا بر اختصاصی بودن تجربه‌های انسان و جنبه‌های اجتماعی و هیجانی زندگی دانش‌آموزان تأکید کردند.

● دیدگاه‌های موجود

سه دیدگاه عمده در زمینه روانشناسی تربیتی وجود دارد:

دیدگاه اول، روانشناسی پرورشی را کاربرد دانش روانشناسی در فعالیت‌های کلاسی معرفی می‌کنند. پیروان این دیدگاه برای نام‌گذاری کتاب‌های خود از عناوین روانشناسی پرورشی پرهیز می‌کنند و از عناوینی مانند کاربرد روانشناسی در آموزش و روانشناسی برای آموزش استفاده می‌کنند.

دیدگاه دوم، روانشناسی پرورشی را استفاده از روش‌های روانشناسی برای مطالعه فعالیت‌ها و موقعیت‌های کلاس درس در نظر می‌گیرد.

دیدگاه سوم، به روانشناسی پرورشی به عنوان یک نظام مستقل با نظریه‌ها، روش‌های پژوهش، مسائل و فنون ویژه خود نگاه می‌کند.

وولفلک روانشناسی پرورشی را به عنوان «یک نظام وابسته به فرایندهای آموزش و یادگیری که هم روش‌ها و نظریه‌های روانشناسی را به کار می‌بندد و هم دارای روش‌ها و نظریه‌های خودش است» تعریف می‌کند. پیروان دیدگاه سوم برای روانشناسی دو هدف و وظیفه اصلی قائل اند: ۱) درک و فهم فرایند یادگیری و آموزش و ۲) فراهم کردن راه‌های بهبود بخشیدن به این فرایندها.

امروزه دیدگاه سوم بیشترین طرفدار را دارد.

● قلمرو موضوعات

سیفرت، روانشناسی پرورشی را به عنوان «مطالعه چگونگی ایجاد یادگیری و اینکه چگونه آموزش می‌تواند به ایجاد یادگیری کمک کند» تعریف می‌کند.

ادانل و همکاران، روانشناسی پرورشی را این‌گونه تعریف می‌کنند: «ماموریت دوگانه روانشناسی پرورشی یکی درک و فهم یادگیرندگان و دیگری کمک به یادگیری آن‌ها است. روانشناسی پرورشی می‌کوشد تا تمام جنبه‌های فرایند آموزش-یادگیری را بفهمد و از این دانش برای بهبود فعالیت آموزش و پرورش استفاده کند.»

بنابر تعاریفی که ارائه شد، موضوعاتی که روانشناسی تربیتی به آن‌ها می‌پردازد آموزش، یادگیری و ویژگی‌های یادگیرنده است و سه عامل اساسی که زیر موضوع‌های روانشناسی پرورشی را تشکیل می‌دهند، یادگیرنده، معلم و فرایندی است که بین این دو واقع می‌شود.

یادگیری

● یادگیری چیست؟

همان‌طور که گفته شد، موضوعاتی که روانشناسی تربیتی به آن‌ها می‌پردازد، آموزش، یادگیری، و ویژگی‌های یادگیرنده است. پس یادگیری یکی از مهم‌ترین و در عین حال از مشکل‌ترین مفاهیم روانشناسی برای تعریف کردن است. یادگیری را می‌توان به صورت‌های مختلف تعریف کرد؛ برای مثال، بعضی یادگیری را کسب دانش و اطلاعات، عادت‌های مختلف، مهارت‌های متنوع و راه‌های گوناگون حل مسائل و بعضی دیگر فراگیری رفتارهای مفید و حتی رفتارهای ناپسند و مضر تعریف کرده‌اند.

اما معروف‌ترین تعریف یادگیری به قرار زیر است:

به تغییر نسبتاً پایدار در رفتار یا توان رفتاری که حاصل تجربه است یادگیری گفته می‌شود و نمی‌توان آن را به حالت‌های موقتی بدن مانند آنچه بر اثر بیماری، خستگی یا مصرف داروها پدید می‌آید نسبت داد.

در این تعریف، چهار ویژگی وجود دارد: ۱) تغییر، ۲) تغییر نسبتاً پایدار، ۳) تغییر نسبتاً پایدار در توان رفتاری و ۴) تغییر نسبتاً پایدار در توان رفتاری بر اثر تجربه.

- تغییر

بعد از اینکه تجربه یادگیری اتفاق می‌افتد، موجود زنده از جمله انسان از حالت قبل از کسب تجربه به یک حالت تازه تغییر می‌یابد. یادگیری چه پیچیده باشد (مانند یادگیری نحوه دوچرخه‌سواری) چه ساده (مانند یادگیری نام یک شخص)، به هر حال در یادگیرنده، در مقایسه با زمان قبل از یادگیری تغییر ایجاد می‌کند. ما پیوسته بر اثر تجارب یادگیری در حال تغییر هستیم و آنچه بیش از هر عامل دیگری سبب دگرگونی افراد در طول زندگی می‌شود تجارب یادگیری است. زندگی انسان مانند رود خروشان است که در حال نو شدن و دگرگونی است و این، از برکت کسب تجربه و یادگیری رخ می‌دهد.

نکته: دقت کنید که هر نوع یادگیری منجر به تغییر می‌شود، اما هر تغییری یادگیری محسوب نمی‌شود! مثلاً اگر شما به آرایشگاه برید و موهایتان رو کوتاه کنید، یک تغییر در شما ایجاد شده اما این تغییر منجر به یادگیری جدیدی نشده.

- نسبتاً پایدار

زمانی را به یاد بیاورید که امتحان مهمی دارید و با انرژی شروع به درس خواندن می‌کنید. بعد از گذشت چند ساعت، احساس خواب‌آلودگی و خستگی شدیدی می‌کنید. سپس می‌خوابید و زمانی که بیدار می‌شوید دیگر احساس خستگی نمی‌کنید. افت انرژی برای درس خواندن یک تغییر در شما بود اما پایداری نداشت، زیرا با استراحت کردن به حالت اولیه خود بازگشت. یا موقعیتی را در نظر بگیرید، از یک محل پر نور به یک اتاق کم نور وارد می‌شوید. بر اثر باز شدن مردمک چشم و سایر تغییراتی که در شبکیه چشماتان اتفاق می‌افتد دیدتان نسبت به اشیاء اتاق تیره می‌شود و این یک تغییر موقت ناشی از انطباق حسی است و یک تغییر از نوع یادگیری محسوب نمی‌شود بلکه یک تغییر فیزیولوژیکی است؛ زیرا پس از خارج شدن از محیط کم نور به حالت قبل باز می‌گردد. اما تغییراتی که می‌توانیم آن‌ها را یادگیری بنامیم نسبتاً پایدار هستند. بسیاری از تغییرات ناشی از عوامل انگیزشی، هیجانی، خستگی و انطباق حسی هستند که به سرعت از بین می‌روند و در شمار تغییرات مربوط به یادگیری محسوب نمی‌شوند.

- رفتار یا توان رفتاری

دانش‌آموز کلاس سومی را در نظر بگیرید که جدول ضرب را یاد گرفته است و زمانی که معلم از او سؤال می‌پرسد، می‌تواند به خوبی پاسخ دهد. این یک تغییر در رفتار این دانش‌آموز است. حال اگر این دانش‌آموز بعد از کلاس در حیاط مدرسه مشغول بازی باشد، آیا باز هم جدول ضرب را به یاد دارد و یادگیری در او پایدار بوده است؟ پاسخ به این سؤال مثبت است، زیرا یادگیری جدول ضرب یک تغییر در توان رفتاری (رفتار بالقوه) دانش‌آموز ایجاد کرده است و اگر شرایط مناسب فراهم شود این یادگیری بالقوه، بالفعل خواهد شد؛ مثلاً اگر دوستش در حین بازی از او بپرسد ۲×۲ چند می‌شود؟ او فوراً پاسخ می‌دهد چهار!

تغییر حاصل از یادگیری به تغییر در توانایی فرد منجر می‌شود، نه صرفاً تغییر در رفتار آشکار او. یادگیرنده از راه یادگیری، توانایی انجام اعمال مختلف را کسب می‌کند و گاهی این توانایی به صورت نهان در فرد باقی می‌ماند. مثلاً معلمی که نظریات و مهارت‌های لازم برای مدیریت کلاس درس را یاد گرفته، تا زمانی که در کلاس درس قرار نگیرد نمی‌تواند آنچه را یاد گرفته به کار ببندد و تغییری در رفتار ظاهری او ایجاد نمی‌شود.

بنابراین آنچه گفته شد، می‌توان گفت رفتار دو نوع است: آشکار و نهان.

رفتار آشکار شامل اعمالی است که مستقیماً قابل مشاهده‌اند. مانند راه رفتن، صحبت کردن و ...

رفتار نهان شامل اعمال درونی است که مستقیماً قابل مشاهده نیستند و ما از طریق رفتار آشکار به آن‌ها پی می‌بریم. مانند تفکر و تخیل و ... ما برای فهمیدن و کسب اطلاع از میزان یادگیری فرد به عملکرد او رجوع کنیم. عملکرد همان محصول یادگیری است. ما با مشاهده تغییرات در عملکرد فرد، متوجه می‌شویم که آیا یادگیری اتفاق افتاده است یا خیر.

شبهات رفتار آشکار و عملکرد: هر دو به جنبه‌های قابل مشاهده رفتار اشاره دارند.

تفاوت رفتار آشکار و عملکرد: رفتار، به هر گونه عمل شخص گفته می‌شود، در حالی که عملکرد به نتیجه عمل فرد گفته می‌شود. برای مثال، یک رفتار ممکن است تکان دادن ناخن روی محدوده‌ای مشخص از سطح پوست باشد، اما ما آن را عملکرد (خاراندن) می‌نامیم. گاهی می‌گویید: «عملکردها رفتارهایی هستند که بر حسب تأثیراتشان دسته‌بندی و نام‌گذاری می‌شود.» به قول هیلگارد و باور «تفاوت بین یادگیری و عملکرد، تفاوت بین دانستن چگونه انجام دادن کاری و انجام دادن آن کار است.»

نکته: عملکرد می‌تونه تحت تأثیر عوامل مختلفی مثل خستگی، بیماری، هیجان، شرایط محیطی و انگیزش قرار بگیره. پس حواستون باشه که عملکرد ممکنه همیشه شاخص درستی از یادگیری نباشه!

مثلاً ممکن است دانش‌آموز موقع امتحان دچار استرس بشه و عملکرد خوبی در امتحان نداشته باشه، در صورتی که مطالب رو به خوبی یاد گرفته بوده.

پس برای فهمیدن میزان واقعی یادگیری: ۱) باید از وسایل دقیق سنجش عملکرد، مثل آزمون‌ها و روش‌های دیگر استفاده کرد، ۲) عملکرد در دفعات و شرایط مختلف سنجیده بشه.

- تجربه

همان‌طور که گفته شد، در اثر تجربه، تغییر اتفاق می‌افتد و منجر به یادگیری می‌شود. اما آیا همه تغییرات صرفاً حاصل تجربه هستند؟ تغییراتی که بر اثر عوامل انگیزشی، انطباق حسی، خستگی، مصرف دارو و... صورت می‌گیرد و موجب تغییر رفتار می‌شود، اما یادگیری محسوب نمی‌شوند. همچنین رشد کردن، پیر شدن و بالغ شدن منجر به تغییر می‌شوند، اما این تغییر حاصل تجربه نیست و یادگیری محسوب نمی‌شود. منظور از تجربه در تعریف یادگیری اثرگذاری متقابل بین محرک‌ها (بیرونی و درونی) و یادگیرنده است؛ بنابراین گوش دادن سخنرانی، خواندن کتاب، زمین خوردن کودک یا فکر کردن به یک مطلب همه می‌توانند تجربه‌ای منجر به یادگیری باشند.

● یادگیری عمدی و اتفاقی

نیازی نیست که حتماً یادگیری جنبه عمدی داشته باشد. ما هر روز در معرض تجربه‌های برنامه‌ریزی نشده زیادی قرار می‌گیریم و یادگیری اتفاق می‌افتد. دانش‌آموزان با حضور در مدرسه در اثر ارتباط با معلمان و دوستان، یادگیری‌های غیرعمدی فراوانی را تجربه می‌کنند که قابل پیش‌بینی نبوده است.

● تفکر و یادگیری

تفکر هم محصول یادگیری است و هم جزء تجاربی است که به یادگیری می‌انجامد. انسان در طول عمر خود، تفکر کردن و شیوه‌های آن را می‌آموزد و سپس با استفاده از همین تفکر، یادگیری‌های تازه کسب کند.

● یادگیری و رشد

بزرگ‌ترین رقیب یادگیری، رشد است. رشد عامل تغییردهنده رفتار است؛ به کمک رشد و یادگیری تغییرات مداومی در انسان به وجود می‌آید. اگر مجموعه رفتارهایی با توالی منطقی و بدون تمرین به وجود بیاید، می‌گوییم این رفتار با رشد کسب شده است نه یادگیری، زیرا یادگیری بر کسب دانش تأکید می‌کند. تفاوت دیگر رشد و یادگیری در این است که عواملی که بر رشد و نمو اثرگذارند به وسیلهٔ ژن‌ها تعیین می‌شوند، در حالی که عواملی که بر یادگیری اثر می‌گذارند به وسیلهٔ وقایعی که در زندگی فرد رخ می‌دهد مشخص می‌شوند.

آموزش

● آموزش و تدریس

آموزش به صورت‌های مختلفی تعریف شده است؛ بعضی از این تعاریف آموزش را فعالیت‌های حرفه‌ای معلم، و بعضی دیگر فعالیت‌هایی که معلم به قصد آسان کردن یادگیری به تنهایی یا با کمک مواد آموزشی انجام می‌دهد معرفی می‌کنند. براون و اتکینسن نیز آموزش را فراهم آوردن فرصتی برای اینکه دانش‌آموز یاد بگیرد تعریف می‌کنند.

با توجه به تعاریفی که ارائه شد، می‌توان نتیجه گرفت که آموزش به فعالیت‌هایی گفته می‌شود که با هدف آسان ساختن یادگیری از سوی معلم یا آموزگار طرح‌ریزی می‌شود و بین معلم و یک یا چند یادگیرنده به صورت کنش متقابل جریان می‌یابد. یادگیری فعالیتی است که از سوی یادگیرنده انجام می‌گیرد و خود او در شکل‌گیری آن نقش مستقیم دارد، در حالی که نقش معلم صرفاً فراهم آوردن شرایط و امکاناتی است که یادگیری را آسان کند. استرانگ، بهترین ملاک اثربخش بودن معلمی را، هدایت یادگیری دانش‌آموزان می‌داند. معلم می‌تواند نردبان صعود به درک بالا را در اختیار یادگیرندگان قرار دهد اما یادگیرندگان باید خودشان از این نردبان بالا روند (اسلاوین). معلم اثربخش، روش یادگیری را آموزش می‌دهد نه صرفاً موضوع درسی را. پس می‌توان نتیجه گرفت یادگیری، فرایند درونی یادگیرنده است و آموزش نسبت به آن جنبه بیرونی دارد. سرچشمهٔ یادگیری، در شخص یادگیرنده است و کمک‌های بیرونی جنبهٔ تسهیل‌کننده دارد.

آموزش و یادگیری ضمن ارتباط بسیار نزدیک با یکدیگر، دو فرایند مستقل‌اند. آموزش می‌تواند به یادگیری منجر شود، ولی یادگیری، ضرورتاً نتیجهٔ آموزش نیست. بنابراین می‌توان گفت آموزش مجموعه فعالیت‌هایی است که در پی تسهیل یادگیری می‌باشد ولی ممکن است به یادگیری منجر نشود، زیرا اینکه یادگیری اتفاق بیفتد یا نه به عهدهٔ خود یادگیرنده است.

در دنیای امروز با اشکال دیگر آموزش مانند آموزش به وسیلهٔ رادیو، کامپیوتر و کتاب مواجه می‌شویم که فاقد ویژگی کنش یا رابطهٔ متقابل بین معلم و یادگیرنده است. بنابراین اگر بخواهیم تعریف جامع‌تری از آموزش ارائه کنیم، می‌گوییم: آموزش، هرگونه فعالیت یا تدبیر از پیش طرح‌ریزی شده‌ای است که هدف آن آسان کردن یادگیری در یادگیرندگان است.

تدریس نیز به اشکال گوناگونی تعریف شده است؛ بعضی تدریس را فعالیت‌های معلم در حضور دانش‌آموزان و دانشجویان که اغلب به صورت

کلامی انجام می‌گیرد تعریف می‌کنند و برخی دیگر، تدریس را مجموعه اعمالی می‌دانند که به قصد کمک به ایجاد یادگیری از سوی معلم انجام می‌شود (دمبو). به عقیده عده‌ای دیگر نیز تدریس، کوشش‌های بین فردی برای کمک به یادگیرندگان برای کسب دانش، فراگیری مهارت‌ها و درک توانمندی‌های خود است (ادانل، ریو، اسمیت).

شاید در نگاه اول آموزش و تدریس مترادف به نظر برسند، اما دقیقاً هم معنا نیستند. آموزش شامل فعالیت‌های کلاسی معلم در حضور دانش‌آموزان، فعالیت‌های پیش از رفتن به کلاس یعنی طراحی آموزشی و فعالیت‌های مربوط به طراحی و اجرای ارزشیابی می‌باشد. اما تدریس (درس دادن) شامل فعالیت‌های معلم است که در حضور دانش‌آموزان و دانشجویمان و اغلب به صورت کلامی انجام می‌گیرد و هدف آن کمک به ایجاد یادگیری است.

بنابراینچه مطرح شد، در مقایسه آموزش و تدریس می‌توان گفت: (۱) تدریس بخشی از آموزش است، اما تمامی آن نیست. (۲) تدریس وابسته به معلم است اما آموزش می‌تواند بدون معلم صورت پذیرد. (۳) تدریس، کمک به ایجاد یادگیری است و آموزش، آسان کردن یادگیری است.

● پرورش و کارآموزی

پرورش به فرایندی منظم و مستمر گفته می‌شود که هدف آن رشد همه جانبه شخصیت فرد در جهت کسب و درک معارف بشری و هنجارهای جامعه و کمک به شکوفا شدن استعدادهای آنان است. پس یک نظام پرورشی موفق، هم به شکوفا کردن استعدادهای ذاتی فرد کمک می‌کند و هم او را به عنوان یک انسان آگاه نسبت به مسائل جهانی و پایبند به ارزش‌های جامعه خود پرورش می‌دهد.

کارآموزی، به معنی گسترش نگرش، دانش و مهارت‌های مورد نیاز برای انجام عملکرد مناسب در یک تکلیف یا شغل معین است. در جدول زیر به مقایسه پرورش و کارآموزی می‌پردازیم.

کارآموزی	پرورش
کارآموزی به حوزه محدود اختصاص دارد.	فعالیت‌های پرورشی وسیع هستند و تمام جنبه‌های زندگی را در بر می‌گیرد.
هدف‌های کارآموزی محدود و مشخص اند. در دوره‌های کارآموزی همه کارآموزان موظف هستند علی‌رغم علاقه و استعدادها خود، به سوی هدف‌های واحدی که در برنامه دوره کارآموزی در نظر گرفته شده پیش بروند و مهارت‌هایی را کسب کنند که حرفه مورد نیاز آن دوره ایجاد می‌کند، زیرا هدف هر دوره کارآموزی ایجاد مهارت‌ها، دانش‌ها و نگرش‌های مورد نیاز فرد برای عملکرد مناسب در یک شغل یا حرفه معین است.	هدف‌های پرورش بسیار کلی و جامع‌اند. در نظام‌های پرورشی پرورش‌یابندگان آزاد هستند تا با بهره‌گیری از امکانات گوناگون نهادهای پرورشی مانند معلمان، دروس مختلف، آزمایشگاه‌ها، کتابخانه‌ها و ... با توجه به علاقه‌ها و استعدادها خود زمینه تحصیلی مورد علاقه خود را دنبال کنند.
دوره‌های کارآموزی معمولاً کوتاه و مقطعی هستند، مانند دوره تربیت معلم یا دوره تربیت خلبان.	دوره‌های پرورشی طولانی و مستمر هستند مانند دوره دبستان، دبیرستان، دانشگاه.
دوره‌های کارآموزی معمولاً توسط مؤسسات صنعتی و خدماتی خصوصی و گاه دولتی و با هدف تأمین نیروی انسانی متخصص مورد نیاز خودشان برگزار می‌شود.	پرورش غالباً توسط نهادهای رسمی و دولتی مانند مدارس و دانشگاه‌ها انجام می‌گیرد.

● رابطه اهداف آموزش و پرورش و روانشناسی پرورشی

چیزی که آموزش و پرورش را در دوره‌های زمانی یا جوامع مختلف از یکدیگر متمایز می‌کند فلسفه، هدف و شیوه عمل است. در هر دوره تاریخی یا هر جامعه‌ای آموزش و پرورش اهداف و محتوای خاصی را دنبال کرده و زمانی که تغییراتی در جوامع صورت گرفته، آموزش و پرورش نیز تغییر کرده است. تجدید نظر در اهداف آموزش و پرورش، برای جوامع امری ضروری است. این امر در گذشته بسیار کند بوده، اما امروزه با گسترش روزافزون دانش، همگامی آموزش و پرورش با این دانش‌ها، دشوار و یا حتی ناممکن شده است. چیزی که اکنون می‌تواند جایگاه آینده ملت‌ها را مشخص کند، توانایی آن‌ها در اکتساب، انتقال و به کارگیری دانش و مهارت‌های حل مسئله در دنیای کار و زندگی روزمره خواهد بود. بنابراین روانشناسی تربیتی دو هدف را برای آموزش و پرورش دنبال می‌کند:

(۱) آموزش مهارت‌های فکری: در گذشته شیوه تفکر و استدلال به دلایلی مورد توجه نبوده بر روی آن تأکید نشده است، از جمله این دلایل: تفکر را مانند یکی از مهارت‌های اساسی مانند خواندن و نوشتن در نظر نمی‌گرفتند، درحالی‌که تفکر به معنی سازمان‌دهی مجدد ذهنی است و

پایه و اساس برای هر نوع یادگیری و کسب دانش است.

تفکر را امری طبیعی تلقی می‌کردند که خودبه‌خود، به وجود می‌آید.

معتقد بودند، تأکید بر آموزش تفکر موجب غفلت از پرورش اجتماعی و اخلاقی می‌شود، درحالی‌که اگر تفکر و استدلال رشد کند فرد از خود بیرون آمده و به سوی پذیرش آراء دیگران و توجه به مصالح اجتماعی هدایت می‌شود.

اما امروزه، مطلب برای یادگیری بیش از اندازه و بی پایان است؛ بنابراین باید به یادگیرندگان مهارت‌هایی را آموزش داد که بتوانند در زندگی آینده استفاده کنند. مهم‌ترین این مهارت‌ها درست فکر کردن است. از قدیم گفته شده به جای ماهی دادن به فرد، ماهیگیری را به او آموزش بده.

۲) یادگیری واقعی به جای یادگیری سطحی؛ باید به دانش‌آموزان کمک شود به جای حفظ طوطی وار مطالب، آنچه را می‌آموزند به مفهوم جامع‌تری ربط دهند و به اصول اساسی دست یابند و فرصت نظریه‌پردازی و فکرکردن و بیان افکار و همکاری گروهی پیدا کنند. همچنین خود را فردی متفکر، مستقل و کامل بدانند.

● آموزش اثربخش

برای موفق شدن در کار معلمی هم باید هنر داشت هم علم. بدون داشتن هر یک از این دو نمی‌توان معلم موفق شد.

آموزش مانند یک جوراب تک‌سایز و مناسب همه نیست. معلم باید بر انواع دیدگاه‌ها و راهبردها (سازنده‌گرا، سنتی) تسلط داشته باشد و در استفاده از آن‌ها انعطاف‌پذیر باشد. این موضوع مستلزم داشتن دانش و مهارت‌های حرفه‌ای و همچنین تعهد و انگیزش است.

دانش حرفه‌ای معلم شامل موارد زیر می‌باشد:

دانش آموزش‌گری: دانش چگونه ارائه دادن مطلب به گونه‌ای که برای یادگیرنده قابل فهم باشد.

دانش محتوای درس: شناخت و تسلط معلم بر موضوعی که تدریس می‌کند. این دانش دوران تحصیل معلم کسب می‌شود.

دانش مربوط به یادگیرندگان: معلم باید دانش‌آموزان خود را از هر جهت به ویژه از نظر رشد و توانایی شناختی بشناسد. داشتن اطلاع جامع از روانشناسی رشد به معلم کمک می‌کند.

دانش مربوط به یادگیری: معلم روش‌ها، فنون، ماهیت و شرایط یادگیری را بفهمد و برای یادگیری بهتر به دانش‌آموز کمک کند.

مهارت‌های حرفه‌ای معلم شامل موارد زیر می‌باشد:

مهارت در موضوع اصلی: به معنی داشتن یک درک فکورانه، انعطاف‌پذیر و مفهومی از موضوع اصلی به جای حفظ کردن اصطلاحات. همچنین معلم باید در زمینه سازمان دادن اندیشه‌ها و ارتباط برقرار کردن بین آن‌ها و روش درست اندیشیدن، بحث کردن و انتقال باورها از یک رشته علمی به یک رشته دیگر آگاهی داشته باشد.

مهارت برنامه‌ریزی و تدوین هدف: معلمان موفق، اهداف بالایی برای آموزش خود در نظر می‌گیرند و در جهت آن‌ها برنامه‌ریزی می‌کنند. آن‌ها تلاش می‌کنند تا یادگیری را چالش‌انگیز و جذاب کنند و ملاک‌های مشخصی برای موفقیت در نظر بگیرند.

مهارت‌های مدیریت کلاس درس: معلمان اثربخش، قادرند کلاس درس را که در آن دانش‌آموزان به عنوان یک کل منسجم که با یکدیگر همکاری می‌کنند، اداره کنند و آن را به سمت انجام تکالیف کلاسی سوق دهند. معلم برای ایجاد شرایط یادگیری بهینه، به مجموعه‌ای از راهبردها جهت برقراری قواعد و روش‌ها، سازمان‌دهی گروه‌ها، نظارت کردن بر فعالیت کلاس‌های درس و رسیدگی به رفتارهای نامناسب برخی از دانش‌آموزان نیاز دارد.

مهارت‌های ارتباطی: مهارت‌های صحبت کردن، گوش کردن، غلبه بر موانع ارتباط کلامی، آگاهی از ارتباط کلامی دانش‌آموزان و حل سازنده تعارض‌ها برای آموزش اثربخش، ضروری است. مهارت‌های ارتباطی در رابطه با والدین هم اهمیت دارد. معلمین واجد مهارت‌های ارتباطی، این مهارت‌ها را به دانش‌آموزان خود آموزش می‌دهند.

مهارت‌های فناورانه: معلمان اثربخش، مهارت‌های فناورانه خود را گسترش داده و از رایانه به نحو مناسبی در یادگیری کلاس درس استفاده می‌کنند و دانش‌آموزان را برای مشاغل آینده که نیازمند مهارت‌های فناورانه هستند آماده می‌کند.

تعهد و انگیزش دربرگیرنده یک نگرش مثبت همراه با مراقبت از دانش‌آموز است. تعهد و انگیزش به معلم کمک می‌کند تا بر لحظات سخت و ناکام‌کننده معلمی پیروز شود. معلمان اثربخش، به خودکارآمدی خود ایمان داشته و اجازه نمی‌دهند هیجانات منفی، انگیزه آن‌ها را کاهش دهد.

پژوهش علمی

پژوهش علمی پژوهشی عینی، منظم، آزمون‌پذیر و بر مبنای روش علمی است. روش علمی شامل مراحل ماند مفهوم‌سازی مسئله، جمع‌آوری داده، استخراج نتایج و بازبینی نتایج پژوهش و نظریه است. در جدول زیر انواع و هدف پژوهش علمی را شرح می‌دهیم.

مراحل پژوهش علمی

مرحله اول: یک سؤال یا مسئله آغازگر پژوهش می‌شود. به‌عنوان مثال، آیا نحوه پوشش معلم بر یادگیری دانش‌آموز اثرگذار است؟
مرحله دوم: این مرحله شامل طرح فرضیه براساس نظریه‌های موجود در رشته پژوهشگر و نتایج پژوهش‌های قبلی است. فرضیه، یک حدس

پژوهش علمی	
انواع	<p>۱) پژوهش بنیادی: نتایج این پژوهش‌ها زیربنای علم و فعالیت‌های انسان را تشکیل می‌دهد. هدف این پژوهش‌ها کشف مجهولات و افزایش دانش بشر است و بر پایه اندیشه و علائق محقق آغاز می‌شود. نتایج این پژوهش‌ها کاربرد مستقیم ندارند، همچنین نظریه‌ها و قوانین به دنبال این نوع از پژوهش وضع می‌شود.</p> <p>۲) پژوهش کاربردی: هدف این پژوهش پیدا کردن راه‌حل‌های مناسب برای مشکلات زندگی است. نتایج پژوهش بنیادی را به صورت عملی استفاده می‌کند. کرلینچر می‌گوید که هدف از پژوهش کاربردی کمک به تصمیم‌گیری است.</p>
هدف	<p>۱) تبیین: به معنی توضیح روابط بین متغیرها به گونه‌ای که قابل اثبات باشد، است.</p> <p>۲) پیش‌بینی: به معنی پیش‌گویی ارزش یک متغیر براساس متغیر دیگر با درجه‌ای از صحت که بالاتر از تصادف است می‌باشد. عناوین دیگر برای پیش‌بینی حدس عالمانه یا فرضیه می‌باشد.</p> <p>۳) کنترل: به معنی دستکاری در یک متغیر و استفاده از آن به مقادیر مختلف، برای ایجاد تغییر در یک متغیر دیگر می‌باشد. تبیین بر روابط منطقی، پیش‌بینی بر روابط زمانی و کنترل بر روابط علی یا تابعی استوار است.</p>

علمی است که درست و غلط بودن آن با جمع‌آوری و تجزیه و تحلیل اطلاعات پیرامون آن مشخص می‌شود.
مرحله سوم: این مرحله، مرحله جمع‌آوری داده‌ها است و روش پژوهش نام دارد. روش پژوهش، نحوه جمع‌آوری داده‌های لازم برای آزمون فرضیه را نشان می‌دهد.

مرحله چهارم: داده‌های به دست آمده، در این مرحله مورد تجزیه و تحلیل قرار می‌گیرد.

مرحله پنجم: اگر نتایج حاصل از تجزیه و تحلیل داده‌ها، درستی فرضیه را تایید کرد و همچنین این فرضیه در پژوهش‌های دیگر هم مورد تایید قرار گرفت، فرضیه به صورت قانون علمی در می‌آید. قانون علمی عبارت است از بیان یک رابطه تایید شده بین دو یا چند متغیر. اگر رابطه بین دو یا چند متغیر از لحاظ علمی تایید نشده باشد به آن اصل می‌گویند. اصل، رابطه بین متغیرها را تبیین می‌کند، اما قانون به رابطه‌ای گفته می‌شود که به طور کامل آزمون شده و مشخص شده که در موقعیت‌های مختلف قابل کاربست است.

مرحله ششم: با کشف و ادغام چند قانون در یک زمینه علمی، قانون جامع‌تری حاصل می‌شود که نظریه علمی نام دارد. هیچ نظریه‌ای به طور مطلق درست یا غلط نیست و با انجام پژوهش‌های جدیدتر امکان تغییر دارد. قدرت و ضعف نظریه‌ها بسته به اینکه چه میزان توانایی تبیین، پیش‌بینی و کنترل داشته باشند، متفاوت است. کرلینچر می‌گوید که هدف اساسی علم، نظریه است.

هم نظریه‌ها و هم قوانین و اصول علمی، راهنمای مفیدی برای تصمیم‌گیری‌های مهم، به‌ویژه تصمیم‌های آموزشی هستند. بنابراین، نظریه‌های برگرفته از پژوهش‌های علمی مربوط به آموزش و یادگیری، می‌تواند به‌عنوان ابزارهای ارزشمندی به معلمان در سازمان دادن و ساختن افکارشان کمک کند و تصمیمات ایشان را در مورد فعالیت‌های آموزشی بهبود دهد.

● روش‌های پژوهش علمی

روانشناسی پرورشی، یکی از شاخه‌های علوم تجربی است؛ بنابراین از روش‌های این علم برای پژوهش استفاده می‌کند. روش‌های پژوهش مختلفی در روانشناسی پرورشی مورد استفاده قرار می‌گیرد؛ در این مبحث، روش‌های پژوهش کیفی، کمی، اقدام پژوهی و پژوهش طولی و همچنین مقطعی را بررسی می‌کنیم.

- پژوهش کیفی

برای فهم بهتر مطالب این قسمت، ابتدا روش پژوهش کیفی و کمی تفاوت‌های آن‌ها را بیان می‌کنیم. سپس به بررسی انواع روش‌های هر کدام می‌پردازیم.

پژوهش کیفی (توصیفی) صرفاً به توصیف وقایع و رویدادها می‌پردازد و درباره اینکه امور چه وضعی دارند به مطالعه می‌پردازد. مثلاً در مورد وضع کنونی دانش‌آموزان به مطالعه و کسب اطلاعات می‌پردازد. نتایج پژوهش توصیفی معمولاً به صورت غیرکمی (غیر عددی) گزارش می‌شود. به همین دلیل به آن پژوهش کیفی می‌گویند. مهم‌ترین روش‌های پژوهش توصیفی عبارت است از: موردپژوهی، بررسی میدانی، قوم‌نگاری، زمینه‌یابی و روش بالینی. در مقابل پژوهش کمی، پژوهشی است که اطلاعاتی که به دست می‌دهد، طبیعتاً جنبه کمی یا عددی دارند یا به سادگی می‌توان آن‌ها

را به عدد تبدیل کرد. بنابراین در مقایسه پژوهش کمی و کیفی می توان گفت:

۱) نتایج پژوهش های کمی با اعداد و ارقام بیان می شود، اما نتایج پژوهش های کیفی جنبه توصیفی دارند.

۲) پژوهش کمی بر اعداد، اندازه گیری و استدلال استقرایی مبتنی است، اما پژوهش کیفی به ادراک، فهمیدن از طریق ابزار کلامی و استدلال قیاسی وابسته است.

۳) رویکرد فلسفی پشتیبان پژوهش های کمی و کیفی با هم متفاوت است. روش های کمی به فلسفه اثبات گرایی وابسته اند و روش های کیفی از فلسفه پس اثبات گرایی سرچشمه می گیرند.

در فلسفه اثبات گرایی فرض بر این است که دانش مستقل از دانشمند است و وظیفه او کشف این دانش مستقل از خود است. پیروان رویکرد اثبات گرایی واقعیت های اجتماعی را نسبتاً ثابت می انگارند.

فلسفه پس اثبات گرایی، نقطه مقابل رویکرد قبلی قرار دارد و به وجود واقعیت مستقل از فرد باور ندارد، بلکه معتقد است که واقعیت اجتماعی به وسیله افرادی که در آن مشارکت دارند ساخته می شود. آن ها بر این فرض استوارند که دانش مستقل از دانشمند وجود ندارد، بلکه دانش به وسیله دانشمند ساخته می شود.

طرفداران سازندگی و پس اثبات گرایی، واقعیت را پدیده ای نسبی تلقی می کنند و بنابراین باور دارند که برداشت و معنی هر کس از جهان هستی و به ویژه محیط اجتماعی، ممکن است با برداشت دیگران متفاوت باشد. بنابراین، پژوهشگران این رویکرد معتقدند پژوهش علمی باید واقعیت های چندگانه که توسط افراد مختلف ساخته شده را در بر بگیرد. همچنین معتقدند که این واقعیت های گوناگون را نمی توان با روش های تحلیل کمی رایج در پژوهش مبتنی بر رویکرد اثبات گراییانه به دست آورد، در عوض به مطالعه کل نگرانه و توصیفی پدیده ها اعتقاد دارند. پژوهش کیفی شامل روش هایی است که در ادامه به شرح برخی از آن ها می پردازیم.

مورد پژوهی (مطالعه موردی)

در این روش یک شخص یا موقعیت، عمیقاً مورد بررسی قرار می گیرد. مانند بررسی چگونگی یادگیری یک دانش آموز. سانتروک می گوید که مطالعه موردی غالباً زمانی به کار می رود که شرایط زندگی یک فرد را به دلایل عملی یا اخلاقی نمی توان تکرار کرد.

بررسی میدانی (پژوهش در میدان)

نوعی از پژوهش است که در موقعیت های طبیعی، مثلاً در شرایط واقعی کلاس درس صورت می پذیرد. در این روش به طور عمده از روش مشاهده طبیعی استفاده می شود. بنابراین، آزمایشگر باید تا حد ممکن به آزمودنی های مورد مطالعه خود نزدیک شود، تا جایی که به صورت یکی از مشارکت کنندگان درآید؛ به عنوان مثال، پژوهشگر به عنوان عضوی از کلاس درس درآید تا بتواند از دیدگاه معلم و شاگردان درک بهتری کسب کند.

قوم نگاری

روشی در مردم شناسی است که هدف آن، بررسی عمیق ویژگی های یک گروه از مردم، مانند یک فرهنگ، جامعه یا قبیله است. نمونه معروف این نوع پژوهش، کارهای مردم شناس معروف مارگارت مید است؛ او مدت ها با مردم ساموا زندگی کرد تا با الگوهای زیربنایی فرهنگشان آشنا شود. این پژوهش ها غالباً پروژه های بلندمدت هستند و از فنون مختلف پژوهش مانند مشاهده طبیعی و مصاحبه استفاده می کنند.

زمینه یابی (مصاحبه و پرسش نامه)

این روش معمولاً برای سنجش عقاید یا نگرش های مردم در مورد موضوعات مختلف یا جمع آوری اطلاعات در مورد ویژگی های پدیده ها به کار می رود و در آن از پرسش نامه و مصاحبه استفاده می شود. برخلاف سایر روش های پژوهش توصیفی، نتایج این گونه پژوهش می تواند به صورت کمی گزارش شود و در آن تعداد یا درصد مردمی که دارای یک ویژگی هستند، مشخص شود.

- پژوهش کمی

پژوهش کمی شامل روش هایی است که در ادامه به شرح برخی از آن ها می پردازیم.

پژوهش همبستگی

در پژوهش همبستگی رابطه (زمانی و پیش بینی) میان دو یا چند متغیر تعیین می شود. این رابطه با ضریب همبستگی (r) نشان داده می شود. ضریب همبستگی هم میزان و هم جهت رابطه را نشان می دهد و مقادیر بین +۱ تا -۱ را شامل می شود. ویژگی های ضریب همبستگی:

۱) ضریب همبستگی (+۱) نشان دهنده رابطه کامل مستقیم و مثبت بین دو متغیر است. یعنی اگر یک متغیر افزایش یابد، متغیر دیگر نیز افزایش می یابد و برعکس.

۲) ضریب همبستگی (-۱) نشان دهنده رابطه کامل منفی یا معکوس بین دو متغیر است. یعنی هر چه یک متغیر افزایش یابد، دیگری کاهش می یابد. برای مثال، اگر ضریب همبستگی بین خودکارآمدی و افسردگی (-۱) باشد، به این معنی است که هرچه خودکارآمدی بیشتر باشد، افسردگی کمتر خواهد شد و برعکس.

۳) ضریب همبستگی صفر نشان‌دهنده نبود رابطه بین دو متغیر است. ضریب همبستگی بین قد فرد و ضریب هوشی او صفر است. به این معنی که هیچ رابطه‌ای بین قد و ضریب هوشی وجود ندارد.

۴) ضریب‌هایی که اعداد بین (+۱) و (-۱) را شامل می‌شوند، نشان‌دهنده رابطه غیرکامل بین دو متغیر هستند. مثلاً اگر ضریب همبستگی بین هوش هیجانی و مهارت‌های برقراری ارتباط (+۰/۶) باشد، به این معنا است که هر چه هوش هیجانی بیشتر باشد، مهارت‌های ارتباطی نیز بهبود می‌یابد و هرچه هوش هیجانی پایین‌تر باشد، مهارت‌های برقراری ارتباط کمتر می‌شود. هر چه این ضریب به (۱) نزدیک‌تر شود، این رابطه مستقیم، قوی‌تر خواهد شد.

۵) تفاوت ضریب‌های مثبت و منفی در جهت پیش‌بینی آن‌هاست؛ ضریب‌های مثبت امکان پیش‌بینی مستقیم و ضریب‌های منفی امکان پیش‌بینی معکوس را فراهم می‌کنند.

۶) ضریب‌های همبستگی درصد نیستند، اما مجذور ضریب همبستگی، نشان‌دهنده وجه مشترک بین دو متغیر مورد نظر است.

۷) ضریب همبستگی نشان‌دهنده علت نیست، تنها می‌تواند رابطه زمانی و پیش‌بینی بین متغیرها را مشخص کند. بنابراین، در پژوهش‌های همبستگی به جای به کار بردن متغیر مستقل (که علت فرض می‌شود) و متغیر وابسته (که معلول فرض می‌شود)، از اصطلاحات متغیر ملاک و پیش‌بین استفاده می‌شود. متغیر پیش‌بین متغیری است که از روی آن متغیر ملاک را پیش‌بینی می‌کنند.

روش آزمایشی

با کمک پژوهش آزمایشی می‌توانیم به روابط علت و معلولی پی ببریم. دقیق‌ترین و معتبرترین روش پژوهش در آموزش، آزمایش است. پژوهش آزمایشی به صورت گروهی و انفرادی (تک آزمودنی) انجام می‌شود.

آزمایش گروهی روشی است که در آن همه شرایط باید تحت کنترل دقیق آزمایشگر باشد تا بتوان با ایجاد تغییر در متغیر مستقل، میزان تغییر در متغیر وابسته را اندازه‌گیری کند. در این روش از دو گروه آزمودنی به نام‌های گروه آزمایش و گروه گواه (کنترل) استفاده می‌شود. اعضای این گروه‌ها باید به صورت تصادفی انتخاب شوند، یعنی هر فرد آزمودنی با احتمال مساوی بتواند در گروه آزمایش یا گواه قرار بگیرد تا دو گروه قابل مقایسه باشند. بعد از تعیین گروه‌ها، متغیر مستقل با گروه آزمایش اجرا می‌شود، ولی با گروه گواه به اجرا در نمی‌آید. پس از پایان آزمایش، تغییرات حاصل از هر گروه با هم مقایسه می‌شود تا معلوم گردد که متغیر مستقل چه مقدار توانسته تغییرات مورد پیش‌بینی را در گروه آزمایشی ایجاد کند.

آزمایش انفرادی (تک‌آزمودنی) در شرایطی اجرا می‌شود که مشکل آموزشی، یک مشکل منحصر به فرد است و امکان پیدا کردن تعداد زیادی افراد مشابه برای تقسیم کردن آن‌ها به گروه آزمایش و کنترل وجود ندارد. این آزمایش‌ها اغلب با یک فرد به اجرا در می‌آید و آن فرد هم نقش آزمودنی آزمایشی و هم آزمودنی گواه را ایفا می‌کند. در این آزمایش‌ها تعیین شاخص‌های آماری و آزمون فرضیه برخلاف پژوهش گروهی الزامی نیست. یکی از معروف‌ترین طرح‌های تک‌آزمودنی طرح abab است که در ادامه آن را توضیح می‌دهیم. این طرح شامل چهار مرحله است:

مرحله اول (a) شامل یک دوره مشاهده خط پایه است که طی آن، متغیر وابسته بدون دخالت متغیر مستقل، در شرایط طبیعی برای مدت معین مورد مشاهده قرار می‌گیرد.

مرحله دوم (b) مرحله آزمایش است؛ در این مرحله متغیر مستقل اعمال می‌شود تا اثر آن بر متغیر وابسته تعیین و مشاهده شود.

مرحله سوم (a) متغیر مستقل کنار گذاشته می‌شود تا وضعیت به خط پایه بازگشت کند.

مرحله چهارم (b) متغیر مستقل دوباره به کار گرفته می‌شود.

به عنوان مثال، در پژوهشی که با هدف کاهش رفتار نامطلوب گریه کردن کودک با استفاده از روش خاموشی انجام شد؛ در مرحله اول معلم، رفتار گریه کردن کودک را به مدت ۱۰ جلسه مورد مشاهده قرار داد و در هر جلسه پنج تا ده مورد گریه گزارش شد. در مرحله دوم، معلم از روش خاموشی یعنی بی‌توجهی فعال به رفتار گریه کردن، و توجه به رفتارهای خلاف گریه کردن استفاده کرد و دفعات گریه به صفر تا دو بار در هر جلسه کاهش یافت. طی دو مرحله اول، هدف پژوهش که کاهش رفتار گریه کردن کودک بود حاصل شد؛ اما آیا می‌توان مطمئن بود کاهش رفتار گریه صرفاً به خاطر روش خاموشی به کار گرفته شده در پژوهش بوده یا علت، عامل دیگری مانند تغییر برنامه غذایی کودک بوده است؟ برای مشخص شدن این موضوع، دو مرحله بعد انجام شد. در مرحله سوم متغیر مستقل که استفاده از روش خاموشی توسط معلم بوده متوقف شد و رفتار گریه کردن مجدداً به خط پایه (پنج تا ده دفعه در هر جلسه) برگشت. پژوهشگر نتیجه گرفت که علت کاهش گریه به‌کارگیری روش خاموشی بوده است. در مرحله چهارم مجدداً روش خاموشی به کار گرفته شد تا جایی که گریه کودک به حدود صفر کاهش یافت. هدف از اجرای این مرحله، کمک به رفع مشکل کودک بود، زیرا در پایان مرحله سوم هدف پژوهشگر که کشف رابطه علی میان متغیرها بود تحقق یافت.

- اقدام پژوهی

معلم خود می‌تواند در مورد مسائل و مشکلاتی که در کارشان با آن روبرو می‌شوند به پژوهش بپردازد. این روش نوعی پژوهش کاربردی است که برای حل کردن مشکلات ویژه مربوط به کلاس درس یا آموزشگاه به وسیله معلم، مدیران و... طراحی و اجرا می‌شود. به گفته ادانل

ریو و اسمیت، شعار پشتوانه اقدام پژوهی، معلم پژوهشگر است. در واقع اقدام پژوهی یک روش ویژه پژوهشی نیست بلکه در آن می توان از همه روش های پژوهش کمی و کیفی و توصیفی استفاده کرد.

مراحل انجام پژوهش عمل نگر شامل: (۱) تشخیص مسئله، (۲) جمع آوری اطلاعات، (۳) تصمیم گیری و (۴) اقدام یا عمل می باشد.

هدف های پژوهش عمل نگر به شرح زیر است:

(۱) رفع مشکلاتی که در موقعیت های خاص تشخیص داده شده اند و بهبود بخشیدن به آن ها.

(۲) آموزش ضمن خدمت و مجهز ساختن معلم ها به مهارت ها و روش های جدید و بهبود تحلیل و خودآگاهی آنان.

(۳) افزودن رویکردهای اضافی یا تازه آموزش و یادگیری به نظام موجود.

(۴) بهبود روابط بین معلم عمل گرا و پژوهشگر دانشگاهی در رفع نواقص پژوهش سنتی.

(۵) فراهم کردن یک روش حل مسئله در کلاس درس که از روش غیرعینی در حال اجرا بهتر باشد.

- انواع پژوهش بر مبنای گستره زمانی

طولی

مطالعه افراد یکسان در طول یک دوره زمانی، معمولاً چندین سال یا بیشتر را شامل می شود. در این روش می توان چگونگی تغییر ویژگی ها را در افراد در طول زمان پیگیری کرد. اما به دلیل وقت گیر و پرهزینه بودن این تحقیق، بیشتر تحقیقات از نوع مقطعی است.

مقطعی

مطالعه گروه هایی از افراد، در یک زمان است. مثلاً محقق که علاقه مند به مطالعه عزت نفس در کودکان چهار، پنج و هشت ساله است، در یک مطالعه مقطعی همه این گروه های سنی را در یک زمان واحد مورد مطالعه قرار می دهد. امتیاز این روش صرفه جویی در زمان است، زیرا نیاز به صبر کردن برای بزرگ شدن بچه ها نیست. اما این روش اطلاعاتی در مورد چگونگی تغییر عزت نفس و پایداری آن در طول زمان به ما نمی دهد.

خلاصه فصل

روانشناسی تربیتی شاخه ای از علم روانشناسی است که به مطالعه آموزش و یادگیری در موقعیت های آموزشی می پردازد و هدف آن کمک به پرورشکاران در برخورد درست با موقعیت های آموزش و پرورش است.

سه تن از این پیشگامان که نقش بیشتری در شکل گیری روانشناسی تربیتی داشته اند عبارت اند از: ویلیام جیمز، جان دیویی و ادوارد ثرنردایک. در مورد روانشناسی تربیتی سه دیدگاه وجود دارد؛ دیدگاه اول روانشناسی تربیتی را استفاده از دانش روانشناسی در کلاس می داند، دیدگاه دوم روانشناسی پرورشی را استفاده از روش های روانشناسی برای مطالعه فعالیت های کلاس درس می داند و دیدگاه سوم روانشناسی تربیتی را یک نظام مستقل با روش ها و نظریه ها و ... خود می داند؛ دیدگاه سوم بیشترین طرفدار را دارد.

موضوعاتی که روانشناسی تربیتی به آن ها می پردازد، یادگیری، آموزش و ویژگی های یادگیرنده است.

معروف ترین تعریف یادگیری می گوید که یادگیری تغییر نسبتاً پایدار در رفتار یا توان رفتاری حاصل تجربه است و نمی توان آن را به حالت های موقتی بدن مانند اثر بیماری، خستگی و ... نسبت داد.

یادگیری در اثر تجارب ما اتفاق می افتد و منجر به تغییر در رفتار بالاقوه یا بالفعل ما می شود و این تغییر نسبتاً پایدار است و برای مثال، یادگیری با تغییر محیط فیزیکی از بین نمی رود. این تغییر ممکن است در رفتار آشکار باشد یا صرفاً به عنوان توان رفتاری به صورت بالقوه کسب شود و در موقعیت مناسب آشکار شود.

هر یادگیری تغییر است، اما هر تغییری یادگیری نیست.

یادگیری هم به صورت عمدی و هم به صورت اتفاقی صورت می گیرد.

تفکر منجر به یادگیری می شود و یادگیری نیز به تفکر می انجامد.

رشد بزرگ ترین رقیب یادگیری است. رشد تغییراتی بر مبنای ژن ها و یادگیری تغییراتی بر مبنای تجربه است.

آموزش به فعالیت هایی گفته می شود که با هدف آسان ساختن یادگیری از سوی معلم یا آموزگار طرح ریزی می شود و بین معلم و یک یا چند یادگیرنده به صورت کنش متقابل جریان می یابد.

تدریس (درس دادن) شامل فعالیت های معلم است که در حضور دانش آموزان و دانشجویان و اغلب به صورت کلامی انجام می گیرد و هدف آن کمک به ایجاد یادگیری است.

پرورش به فرایندی منظم و مستمر گفته می شود که هدف آن رشد همه جانبه شخصیت پرورش یابندگان در جهت کسب و درک معارف بشری

و کمک به شکوفا شدن استعدادهای آنان است.

کارآموزی گسترش نگرش، دانش و مهارت‌های مورد نیاز برای انجام عملکرد مناسب در یک تکلیف یا شغل معین است.

روانشناسی تربیتی دو هدف را برای آموزش و پرورش دنبال می‌کند، آموزش مهارت‌های فکری و یادگیری واقعی به جای یادگیری سطحی.

معلمی هم علم است و هم هنر. آموزش اثربخش مستلزم دانش و مهارت‌های حرفه‌ای و تعهد و انگیزش است.

پژوهش علمی پژوهشی عینی، منظم، آزمون پذیر و بر مبنای روش علمی است.

پژوهش علمی دو نوع بنیادی و کاربردی را شامل می‌شود. پژوهش بنیادی، به دنبال کشف مجهولات و افزایش دانش بشر است و کاربرد مستقیم ندارد. نظریه‌ها و قوانین به دنبال این نوع از پژوهش وضع می‌شود. پژوهش کاربردی، به دنبال پیدا کردن راه حل‌های مناسب برای مشکلات زندگی است. کرلینچر می‌گوید که هدف از پژوهش کاربردی کمک به تصمیم‌گیری است.

هدف از پژوهش علمی تبیین، پیش بینی و کنترل است.

هر پژوهش علمی شامل شش مرحله است: (۱) طرح سوال، (۲) طرح فرضیه، (۳) روش پژوهش، (نحوه جمع‌آوری داده‌ها)، (۴) تجزیه و تحلیل داده‌ها، (۵) تبدیل شدن فرضیه به قانون علمی در صورت تایید فرضیه، (۶) ادغام چند قانون و تشکیل نظریه.

روانشناسی پرورشی، یکی از شاخه‌های علوم تجربی است؛ بنابراین از روش‌های این علم برای پژوهش استفاده می‌کند. مانند روش‌های پژوهش کیفی، کمی و اقدام‌پژوهی و پژوهش طولی و مقطعی.

پژوهش کیفی (توصیفی) صرفاً به توصیف وقایع و رویدادها می‌پردازد. معمولاً به صورت غیرکمی (غیرعددی) گزارش می‌شود. مهم‌ترین روش‌های پژوهش توصیفی عبارت است از: موردپژوهی، بررسی میدانی، قوم‌نگاری و زمینه‌یابی و روش بالینی.

پژوهش کمی، پژوهشی است که اطلاعاتی که به دست می‌دهد جنبه کمی یا عددی دارند یا به سادگی می‌توان آن‌ها را به عدد تبدیل کرد.

پژوهش کمی بر اعداد، اندازه‌گیری و استدلال استقرایی مبتنی است، اما پژوهش کیفی به ادراک، فهمیدن از طریق ابزار کلامی و استدلال قیاسی وابسته است.

رویکرد فلسفی پشتیبان پژوهش‌های کمی و کیفی با هم متفاوت است. روش‌های کمی به فلسفه اثبات‌گرایی وابسته‌اند و روش‌های کیفی از فلسفه پس اثبات‌گرایی سرچشمه می‌گیرند.

در فلسفه اثبات‌گرایی فرض بر این است که دانش مستقل از دانشمند است و وظیفه او، کشف این دانش مستقل از خود است.

فلسفه پس اثبات‌گرایی بر این فرض استوار است که دانش مستقل از دانشمند وجود ندارد، بلکه دانش به وسیله دانشمند ساخته می‌شود. در توصیف روش‌های پژوهش کیفی می‌توان گفت که موردپژوهی به مطالعه عمیق یک شخص یا موقعیت می‌پردازد، بررسی میدانی در موقعیت‌های طبیعی صورت می‌گیرد، قوم‌نگاری روشی برای بررسی عمیق یک گروه از مردم است و زمینه‌یابی برای سنجش نگرش یا عقاید مردم در مورد موضوعات مختلف به کار می‌رود.

پژوهش کمی نیز شامل دو روش همبستگی و آزمایشی می‌باشد. در پژوهش همبستگی رابطه (زمانی و پیش‌بینی) میان دو یا چند متغیر تعیین می‌شود. این رابطه با ضریب همبستگی (۲) نشان داده می‌شود. ضریب همبستگی هم میزان و هم جهت رابطه را نشان می‌دهد و مقادیر بین (+۱) تا (-۱) را شامل می‌شود. روش آزمایشی نیز به دو صورت گروهی و تک‌آزمودنی اجرا می‌شود. در آزمایش گروهی همه شرایط باید تحت کنترل دقیق آزمایشگر باشد تا بتوان با ایجاد تغییر در متغیر مستقل، میزان تغییر در متغیر وابسته را اندازه‌گیری کند. آزمایش انفرادی (تک‌آزمودنی)، در شرایطی اجرا می‌شود که مشکل آموزشی یک مشکل منحصر به فرد است و امکان پیدا کردن تعداد زیادی افراد مشابه برای تقسیم کردن آن‌ها به گروه آزمایش و کنترل وجود ندارد.

اقدام پژوهی نوعی پژوهش کاربردی است که برای حل کردن مشکلات ویژه مربوط به کلاس درس یا آموزشگاه به وسیله معلمان، مدیران و... طراحی و اجرا می‌شود.

پژوهش طولی، مطالعه افراد یکسان در طول یک دوره زمانی، معمولاً چندین سال یا بیشتر را شامل می‌شود. پژوهش مقطعی مطالعه گروه‌هایی از افراد در یک زمان واحد است.

۱) کدام روش تحقیق جزو روش‌های کیفی در روانشناسی محسوب نمی‌شود؟ (ارشد ۱۳۸۴)

۱) روش همبستگی   ۲) روش مطالعه موردی   ۳) روش قوم‌نگاری   ۴) روش بالینی

۲) دیویی و طرفداران مکتب کارکردگرایی در پی آن بودند که: (ارشد ۱۳۸۵)

- ۱) با استفاده از روش‌های آزمون و خطا، دانش‌آموزان را برای حل مسئله تربیت کنند.
 ۲) دانش‌آموزان را با مسائل روبه‌رو کنند تا با استفاده از شهود و بصیرت طبیعی مسائل را حل کنند.
 ۳) فنونی در روانشناسی تربیتی تهیه کنند که در حل مسائل زندگی واقعی کاربرد داشته باشد.
 ۴) اطلاعات لازم را در اختیار دانش‌آموزان قرار دهند تا با پردازش آن‌ها به حل مسئله توفیق یابند.

۳) تحقیق مبتنی بر بررسی عقاید و نگرش‌ها را در کدام گروه زیر طبقه‌بندی می‌کنید؟ (ارشد ۱۳۸۵)

۱) زمینه‌یابی   ۲) قوم‌نگاری   ۳) موردپژوهی   ۴) بررسی میدانی

۴) در روش آزمایشی محقق در جست‌وجوی تعیین اثر..... است. (ارشد ۱۳۸۵)

- ۱) متغیر وابسته بر متغیر مستقل
 ۲) متغیر مستقل بر متغیر وابسته
 ۳) متغیر مستقل بر رفتار گروه گواه
 ۴) متغیر وابسته بر رفتار گروه آزمایش

۵) ضریب همبستگی برابر با 0.70 - ..... (ارشد ۱۳۸۵)

- ۱) بیانگر رابطه علت و معلولی بین دو متغیر است.
 ۲) نشان‌دهنده درصد وجه مشترک بین دو متغیر است.
 ۳) نشان می‌دهد که افزایش متغیر اول با کاهش متغیر دوم همراه است.
 ۴) بیانگر این است که افزایش متغیر اول با افزایش متغیر دوم همراه است.

۶) کدام تعریف برای یادگیری درست‌تر است؟ (ارشد ۱۳۸۶)

- ۱) کسب اطلاعات و بینش‌های تازه در یادگیرنده بر اثر تجربه
 ۲) ایجاد تغییرات در رفتار یادگیرنده بر اثر تمرین و تکرار
 ۳) ایجاد تغییرات مطلوب در رفتار یادگیرنده در اثر تجربه و تقویت
 ۴) ایجاد تغییرات کم و بیش دائمی در رفتار یادگیرنده بر اثر تجربه

۷) در روش همبستگی پژوهشگر بدون هیچ دخل و تصرفی ..... (ارشد ۱۳۸۷)

- ۱) وجود یا عدم وجود روابط میان متغیرها را بررسی می‌کند.   ۲) بین متغیرها رابطه و همبستگی ایجاد می‌کند.
 ۳) روابط علت و معلولی بین متغیرها را بررسی می‌کند.   ۴) اثرات حاصل از یک متغیر را در یک متغیر دیگر بررسی می‌کند.

۸) یکی از ویژگی‌های مهم در تعریف یادگیری..... (ارشد ۱۳۸۸)

- ۱) تغییر نسبتاً پایدار در اثر رشد و نمو.   ۲) تغییر نسبتاً پایدار در توان رفتاری است.
 ۳) تغییر نسبتاً پایدار در اثر کسب مهارت است.   ۴) تغییر نسبتاً پایدار ناشی از عوامل انگیزشی.

۹) هدف از پژوهش‌های کاربردی آموزشی چیست؟ (ارشد ۱۳۸۸)

- ۱) کمک به تصمیم‌گیری   ۲) کشف مجهولات
 ۳) کشف روابط بین امور و افزایش دانش بشری   ۴) دستیابی به علل کارکرد دستگاه عصبی انسان

۱۰) در پژوهش‌های روانشناسی تربیتی منظور از پیش‌بینی ..... است. (ارشد ۱۳۸۸)

- ۱) توجیه کردن روابط بین متغیرها به راه‌های معقول و منطقی   ۲) توضیح دادن روابط علمی و قابل اثبات
 ۳) نوعی حدس عالمانه یا همان فرضیه   ۴) بررسی رابطه علمی بین متغیرها به راه‌های معقول و منطقی

۱۱) بررسی میدانی در روانشناسی پرورشی آن نوع پژوهشی است که ..... (ارشد ۱۳۸۸)

۱) برای جمع آوری اطلاعات مرتبط یا ویژگی پدیده‌ها به کار می‌رود.

۲) به بررسی عمیق یک گروه از مردم می‌پردازد.

۳) یک فرد مشخص مثلاً معلم یا شاگرد را مورد بررسی عمیق قرار می‌دهد.

۴) در موقعیت‌های طبیعی و در شرایط واقعی صورت می‌پذیرد.

۱۲) در مقایسه نتایج حاصل از پژوهش‌های کمی و توصیفی کدام نتیجه‌گیری زیر درست است؟ (ارشد ۱۳۸۸)

۱) نتایج داده‌های توصیفی قابل تعمیم نیستند. ۲) نتایج داده‌های کمی قابل تعمیم نیستند.

۳) نتایج داده‌های توصیفی قابل اعتماد نیستند. ۴) نتایج داده‌های کمی قابل اعتماد نیستند.

۱۳) کدام نوع یادگیری به عملکرد تبدیل نشده است؟ (ارشد ۱۳۸۹)

۱) نهفته ۲) شهودی ۳) نمادین ۴) استنباطی

۱۴) محقق به بررسی رابطه بین سازگاری اجتماعی دانش‌آموزان و جایگاه اجتماعی آنان در میان بزرگسالان پرداخته است. سازگاری اجتماعی در

این تحقیق چه متغیری است؟ (ارشد ۱۳۹۰)

۱) ملاک ۲) پیشین ۳) مستقل ۴) وابسته

۱۵) استفاده از فرضیه در عمل تربیتی موجب می‌شود که معلم ..... (ارشد ۱۳۹۲)

۱) در تدریس وقت تلف نکند. ۲) از مسائل واقعی دور نشود.

۳) راه‌حل‌های مناسب ارائه کند. ۴) بین مواد آموزشی هماهنگی ایجاد کند.

۱۶) کدام عبارت نشان‌دهنده یک اصل است؟ (ارشد ۱۳۹۶)

۱) با افزایش قیمت‌ها قدرت خرید مردم کاهش می‌یابد. ۲) احمد برجسته‌ترین شاگرد در مدرسه خود است.

۳) برگ درختان در فصل پاییز می‌ریزد. ۴) خورشید همیشه از مشرق طلوع می‌کند.

پاسخ تشریحی کنکور کارشناسی ارشد

۱) گزینه ۱

پژوهش کیفی صرفاً به توصیف وقایع و رویدادها می‌پردازد و درباره اینکه امور چه وضعی دارند و شرایط فعلی آن‌ها چگونه است به مطالعه می‌پردازد. اطلاعاتی که از پژوهش کیفی حاصل می‌شود به سادگی قابل تبدیل به عدد نیست و شامل بازبینی عمیق پدیده‌های پیچیده است. مهم‌ترین روش‌های پژوهش توصیفی یا کیفی عبارت است از: موردپژوهی، بررسی میدانی، قوم‌نگاری، و زمینه‌یابی و روش بالینی. روش همبستگی و آزمایشی از روش‌های پژوهش کمی هستند.

۲) گزینه ۳

دیویی معتقد بود باید آموزش کودک را به صورت کلی در نظر گرفت و بر انطباق او با محیط تأکید کرد. یعنی کودک باید بتواند با دنیای بیرون از مدرسه انطباق یابد و صرفاً بر آموزش موضوع‌های تحصیلی تأکید نشود. او به چگونگی حل مسائل توسط کودکان اهمیت می‌داد.

۳) گزینه ۱

زمینه‌یابی به طور عمده برای سنجش عقاید یا نگرش‌های مردم در مورد موضوع‌های مختلف یا جمع آوری اطلاعات در مورد ویژگی‌های پدیده‌ها به کار می‌رود و در آن از پرسش‌نامه و مصاحبه استفاده می‌شود.

۴) گزینه ۲

در پژوهش آزمایشی تلاش بر این است که با دستکاری و تغییر در یک متغیر (متغیر مستقل)، در متغیر دیگر (متغیر وابسته) نیز تغییر ایجاد شود و به این صورت رابطه علیت بین متغیرها کشف شود.

۵) گزینه ۳

ضریب‌های همبستگی که اعداد بین -۱ و +۱ را شامل می‌شوند، نشان‌دهنده رابطه غیرکامل بین دو متغیر هستند. اگر ضریب همبستگی بین خودکارآمدی و افسردگی ۰/۷- باشد، به این معنی است که هرچه خودکارآمدی بیشتر باشد، افسردگی کمتر خواهد شد و برعکس.

تفاوت ضریب‌های مثبت و منفی در جهت پیش‌بینی آن‌هاست.

ضریب‌های مثبت امکان پیش‌بینی مستقیم و ضریب‌های منفی امکان پیش‌بینی معکوس را فراهم می‌کنند.

۶) گزینه ۴

یادگیری تغییر نسبتاً پایدار در رفتار یا توان رفتاری و حاصل تجربه است و نمی‌توان آن را به حالت‌های موقتی بدن مانند اثر بیماری، خستگی یا مصرف دارو نسبت داد (هرگنهان و السون).

که امور چه وضعی دارند و شرایط فعلی آن‌ها چگونه است به مطالعه می‌پردازد. نتایج این پژوهش را نمی‌توان به موقعیت‌های دیگر تعمیم داد.

۱۳) گزینه ۱

اصطلاح یادگیری نهفته یا پنهان را تولمن مطرح کرد. این اصطلاح به این معنی است که یادگیرنده همه یادگیری خود را در غالب عملکرد نشان نمی‌دهد، بلکه بعضی از یادگیری‌ها به صورت پنهان باقی می‌ماند و زمانی که موقعیت مناسب آن فرا برسد، آشکار می‌شود.

۱۴) گزینه ۱

در پژوهش‌های همبستگی از متغیر پیشبین و ملاک به جای متغیر مستقل و وابسته استفاده می‌شود. متغیر پیشبین، متغیری که از روی آن متغیر ملاک را پیش‌بینی می‌کنند و متغیر ملاک، متغیری که مورد پیش‌بینی واقع می‌شود. مثلاً از روی جایگاه اجتماعی دانش‌آموزان (متغیر پیشبین) می‌توان سازگاری اجتماعی آنان (متغیر ملاک) را میان هم‌سالان پیش‌بینی کرد.

۱۵) گزینه ۳

نظریه‌های برگرفته از پژوهش‌های علمی می‌تواند به عنوان ابزارهای ارزشمندی، معلمان را در سازمان دادن و ساختن افکارشان یاری دهد و کیفیت تصمیمات آن‌ها را در مورد فعالیت‌های آموزشی بهبود ببخشد. هم نظریه‌ها و هم قوانین و اصول علمی راهنمای مفید معلم برای تصمیم‌گیری‌های مهم از جمله تصمیم‌های آموزشی هستند.

۱۶) گزینه ۱

اگر رابطه بین دو یا چند متغیر از نظر علمی تأیید نشده باشد، به آن اصل می‌گویند. اصل، رابطه بین متغیرها را تبیین می‌کند و قانون به رابطه‌ای گفته می‌شود که به طور کامل آزمون شده و مشخص شده که در موقعیت‌های مختلف قابل استفاده است. گزینه ۳ و ۴ قانون هستند. گزینه ۲ رابطه بین متغیرها را نشان نمی‌دهد.

۷) گزینه ۱

ضریب همبستگی نشان‌دهنده علیت نیست. فقط می‌تواند رابطه زمانی و پیش‌بینی بین متغیرها را مشخص کند.

۸) گزینه ۲

یادگیری به تغییر نسبتاً پایدار در رفتار یا توان رفتاری حاصل تجربه گفته می‌شود و نمی‌توان آن را به حالت‌های موقتی بدن، مانند اثر بیماری خستگی یا مصرف دارو نسبت داد.

تغییر در توان رفتاری به این معنی است که یادگیری صورت گرفته، اما آشکار نشده است. مثلاً کودک با مشاهده پرخاشگری والدین، رفتار پرخاشگرانه را آموخته است، اما تا زمانی که در موقعیت مناسب پرخاشگری قرار نگرفته این یادگیری را آشکار نمی‌کند.

۹) گزینه ۱

به اعتقاد کرلینچر هدف از پژوهش کاربردی کمک به تصمیم‌گیری در امر آموزش است.

۱۰) گزینه ۳

هدف‌های پژوهش علمی عبارت‌اند از:

- ۱) تبیین: توضیح روابط بین متغیرها به گونه‌ای که قابل اثبات باشد.
- ۲) پیش‌بینی: پیش‌گویی ارزش یک متغیر بر اساس متغیر دیگر با درجه‌ای از صحت که بالاتر از تصادف باشد. یا حدس عالمانه یا فرضیه.
- ۳) کنترل: دستکاری در یک متغیر و استفاده از آن به مقادیر مختلف برای ایجاد تغییر در یک متغیر دیگر.

۱۱) گزینه ۴

نوعی از پژوهش است که در موقعیت‌های طبیعی مثلاً در شرایط واقعی کلاس درس صورت می‌پذیرد.

در این روش به طور عمده از روش مشاهده طبیعی استفاده می‌شود.

۱۲) گزینه ۱

پژوهش کیفی صرفاً به توصیف وقایع و رویدادها می‌پردازد و درباره این

خودنگار...